TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JjulkaisiJA TUNTURILATU RY. ● NO 1/1979

Kuluneena kautena olemme jälleen kerran saaneet nauttia aidosta vanhan kansan talvesta. Lunta on etelässäkin ollut runsaasti ja pakkaset kävivät välillä sellaisissa lukemissa, että heikkoa hirvitti. Lapin hangille tarvittavan kuntopohjan luomiseen on kautta maan ollut mainiot mahdollisuudet. Uudet talvilomamääräykset puolestaan tarjoavat yhä useammille tilaisuuden katkaista talvisen ansioaherruksensa pohjoisen hangilla.

*

Uskon muuten, että muutaman vuoden sisällä Lapin lomapaikkoihin tulee tungosta ja omat kämppämmekin ovat entistä kovemmassa ja laaja-aikaisemmassa käytössä. Saattaa käydä myöskin niin, että kämppiemme käyttösääntöjä on kehitettävä ja ohjeiden noudattamista myös entistä täsmällisemmin valvottava. Pari asiaa tulee tässä yhteydessä mieleeni. Ensinnäkin kämppäavainten kielletystä lainaamisesta kuulee aina silloin tällöin väitteitä. Toivon että kukaan avaimenhaltija ei pane pahakseen, jos tarkistamme valvontamielessä avainten käyttöä ja puutumme rikkomuksiin. Toisaalta keväisten eräretkien lisääntyessä meidän tulisi entistä tietoisemmin ottaa porotalouden ongelmat huomioon ja välttää häiritsemästä kriittistä vasoma-aikaa ja -alueita. Porohan on tällöin arimmillaan ja varomattomuus saattaa aiheuttaa melkoisia ja täysin turhia vahinkoja. Pitäisikohän meidän yhdessä esimerkiksi paliskuntain (liiton?) kanssa saada aikaan eräretkeilijöille tarkoitettu jokakeväinen aluevaroitus. Tavoitteenammehan on vaalia luontoistalouden elinehtoja.

*

On muuten metkaa, miten tiedossa oleva Lapin hiihtomatka tai eräretki saa ihmisen arkiseen kunnonvaalintaan. Eräretki muodostaa vain toiminnan huipentuman, joka sujumisellaan palkitsee jatkuvan harjoittelumme. Tarvitsemme Lapin hankia motivoituaksemme ja Lapin kimaltelua arkisista tavoitteistamme selviytyäksemme.

*

Tunturilatu on jälleen kerran ottanut vastaan mittavan haasteen.Toisaalla lehdessämme kerrotaan tarkemmin Operaatio Tunturiluuta 2:sta. Vastuuntuntoisina eräretkeilijöinä olemme mielellämme nähneet muidenkin retkeilijäpiirien tulevan mukaan järjestelmälliseen Lapin kämppien ja niiden ympäristöjen siivoustalkootoimintaan.

Olemme luovuttaneet saamamme kokemukset yhteiseen käyttöön ja luvanneet myös hoitaa oman osuutemme koko Lapin käsittävästä toiminnasta. Mielestämme on tärkeätä myönteisellä talkoohengellä iskostaa koko retkeilijäjoukkoon vastuuta kämppä- ja erätavoista osana luonnon ja luonnonkokemisen säilyttämistä. Uskon, että yhdessä Yki Suoniitun johdolla ja Petteri Wäänäsen jo edellisellä kerralla viitoittamilla linjoilla saamme suoritetuksi esimerkillisellä tavalla oman osuutemme operaatiosta.

*

Olemme vuodesta toiseen lähettäneet joulupaketteja Lapin hädänalaisille. Saamistamme kiitoskirjeistä käy ilmi, että tällaista toimintaa tarvitaan yhä. Haluan kiittää todella lämpimästi sekä tavaroiden lahjoittajia että talkooväkeä avusta, työstä ja kuljetuksista. Vilpitön auttamisen halu on kaunein osoitus aidosta tunturihengestä.

*

Olen pitkästä aikaa pääsemässä talviselle retkelle Susi-Talakselle, joten toivotan teille kaikille omani kaltaista auvoista odotusta, aikaa, jolloin on jo latautumassa ja jolloin ajatukset ovat jo päässeet lentoon. Paistakoon keväinen aurinko ja ahavoitukaamme, jotta kesälläkin jaksaisimme ahertaa.

Kaarina Kari Kavtsin kerhoillassa

Tunturikerho Kavtsin jäsenille oli varattu marraskuun viimeiseen kerhoiltaan yllätys sekä erittäin kiintoisa esitys tavanomaisen kahvittelukierroksen jälkeen kun metsäntutkimuslaitoksesta metsät. kand. Ukko Rummukainen kertoili diakuvin ja piirroksin eri kääpämuodostumien aiheuttamista metsäntuhoista aina mikroskooppisten itiöitten lisääntymistapahtumaan ja leviämiseen luonnossa.

Läsnäolijoilla oli tilaisuus tutustua pöydissä kierteleviin näytteisiin kuten pahkaan, kääpään ja visakoivuun. Näytekappaleina oli erilaisia möhkäleitä ja pahkuroita poikki- ja halkisahattuina, vain tuulenpesän puuttuessa joukosta. Esityksestä näytteineen sai itse kukin kuvan luonnon oikuista ja puustoa vaivaavista sairauksista. Esitelmöitsijä mainitsikin kuinka terveen näköinen tukeva puu saattaa sitä kaadettaessa rojahtaakin jo puolivälistä pätkinä alas ollen salakavalasti sienirihmaston lahottama ja vaarana kaatajalleen. Asiasta olisi riittänyt "lyhyesti" tarinointia ja pohtimista metsät. kand. Rummukaisen mukaan vaikkapa aamuun asti.

Tämän jälkeen oli ohjelmassa illan miellyttävä yllätysvierailu Haltin valloittajien prof. KAARINA KARIN ja voim.op. ANNA LEHTOSEN kertoillessa 45 vuoden takaisista kokemuksistaan. Prof. Kaarina Karin vasta ilmestynyt kirja "Haltin Valloitus" runsaine kuvineen osoittautui kavtsilaisten keskuudessa ihan best selleriksi, koskapa paikalle tuodut kirjalaatikot tyhjenivät varsin nopeasti. Itse kirjan syntyyn ovat vaikuttaneet monien ystävien kehoitukset koota nuo silloiset useissa lehdissä julkaistut seikkailumieliset kirjoitukset yhdeksi kirjaksi, alkaen ensimmäisestä retkestä Kainuussa v. 1929. Kaarina Karin kertoillessa kokemuksistaan Kavtsin kuulijakunnalle särkyy siinä ääni välillä mielenliikutuksesta muistellessaan lämminhenkisesti Kainuun kaukaisia erämaita Paanajärvellä ja komealla Nuorusella. Kaikenlaisia sattumuksia ja johdatuksia vilahtelee joukossa kuten sekin kun Parakselle nousi vastakkaisilta puolilta saman aikaisesti kaksi eri retkikuntaa, toiselta puolen ruotsalaisia ja norjalaisia miehiä, kohdaten sitten huipun muutaman metrin laajisella tasanteella. Tai sekin johdatus kun pauhaavan koskenärjyissä piti Kaarinan ruveta filmaamaan seisoaltaan mutta filmi loppui juuri ensi surahduksen jälkeen ja hän joutui laskeutumaan istualleen. Ellei näin olisi tapahtunut olisivat seuraukset saattaneet olla koko venekunnalle kohtalokkaat.

Kysymykseen kuinka he uskalsivat lähteä tuolle käsivarren alueelle joka oli lähinnä kartatonta ja tietöntä seutua, Kaarina Kari muisteli, että heitä koetettiin pelotella sinne menemästä. Ensimmäiselle matkalle he eivät saaneet mistään tietoja minkälaista se on kun menee Lappiin vaeltamaan, mitä siellä on edessä ja kuinka siellä voi pärjätä. He luulivat toki siellä olevan asiantuntijoita, mutta ainoa sen verran lapintuntija jolta sitten saivat jonkinlaista tietoa oli prof. Keränen ilmatieteen laitokselta. Aranda laivalla sitten retkeläiset esiintyivät sen ajan naisille poikkeavissa asuissa golfhouisuineen herättäen huomiota kaikkine varusteineen ja työntökärryineen, että siellä mukana ollut metsänhoitaja kielsi jyrkästi heitä lähtemästä tuolle arktiselle alueelle jossa vilisi vain karhuja sekä susia, tarjoten jopa asettaan, heille turvaksi. Tähän Kaarina Kari oli vastannut, että mitä me sillä sitten teemme kun emme osaa ampuakaan. Ainuttakaan petoa he eivät nähneet koko vaelluksensa aikana.

Tuolta retkeltä on vähän harmittaviakin muistoja kuten Helsingin Sanomain uutinen valokuvan kera jossa poseeraa aito "lappalaisopas" poronsa kanssa. Kuitenkin tämä varsin iäkäs saamelainen ei koskaan ollut aiemmin käynyt seudun tunturella puhumattakaan Haltilla, eikä lainkaan tuntenut aluetta, mutta kiinnostuneena kuitenkin kyseli aina tytöiltä, että katsokaapa siitä kartasta millä kohtaa nyt ollaan. Hoitipahan vain Viikin isännän heille hankkiman takkaporon jonka selässä olivat telttanyytit ja muonavarat. Eiväthän he, etelän tytöt voineet luottaa siihen, että poro kulkisi heidän kanssaan ilman asiantuntevaa hoitajaa, vaan tilaisuuden tullen karkaisi varusteineen. Kun matka sitten oli suoritettu lahjoittivat tytöt poron hoitajalleen mikä lieneekin ollut vanhuksen ainoa omaisuus ja ensimmäinen poroelo.

Ennen vieraidemme poistumista kuulimme vielä kauniin, ulkomuistista Kaarina Karin esittämän runon johon vastasi Kavtsin puh. joht. Jussi Saarinen kiittäen vieraitamme ojentamalla heille sievät, puiset kynttilänjalat, design Eino Häjänen.

Vapaasti muotoillut nauhoituksen perusteella:

Erkki J Tolvanen

OPERAATIO TUNTURILUUTA 1979

Tunturilatulaiset ovat jälleen ottaneet vaativan haasteen vastaan. Haasteen esittäjänä on Maailman Luonnon Säätiön Suomen Rahasto, joka samoin kuin vastuunsa tuntevat retkeilyjärjestötkin tuntee huolta Lapin eräretkeilyalueiden puhtaudesta. Se joukko, joka vuosittain matkustaa Lappiin nauttimaan retkeilyn vapaudesta parhaimmillaan, kasvaa jatkuvasti. Tämä – sinänsä hyväksyttävä asia – aiheuttaa lieveilmiönä erämaan roskaantumisen, varsinkin eniten käytettyjen reittien varsilla ja suosituimpien autiomajojen ympäristössä. Mitä lähempänä tietä autiomaja on, sitä enemmän se ympäristöineen siivousta kaipaa. Läheskään aina ei ymmärretä eikä muisteta, että tyhjät muovipullot ja -pussit sekä lasitavara ym. on paljon helpompi kuljettaa tyhjänä takaisin tienvarren roskasäiliöihin kuin täytenä erämaahan. Siksi Tunturilatu ry ja meidän rinnallamme muut retkeilyjärjestöt haluavat osallistumalla siivousoperaatioon osoittaa esimerkillään tälle laajenevalle joukolle, että eräretkeilyn tulevaisuus on riippuvainen meistä itsestämme – suhtautumisestamme luontoon. On kyse asennekasvatuksesta, joka kohdistuu meihin itseemme yhtä paljon kuin muihinkin erämaassa liikkuviin.

Tunturiluudan organisaatio

Operaatio Tunturiluuta 1979:n katto- ja myös tukijärjestönä on siis Maailman Luonnon Säätiön Suomen Rahasto. Rahasto on koonnut toimikunnan, joka hoitaa Tunturiluudan valmisteluvaihetta: laajentamista, tiedottamista, hankintoja ym. Tunturilatu ei tällä kertaa ole yksin siivousoperaatiota suorittamassa, vaan rinnallamme on myös muita retkeilyjärjestöjä. Alusta alkaen olivat mukana TL:n lisäksi Suomen Latu ry ja Nuorison Retkeilyn Tuki ry. Haasteiden kautta on Tunturiluutaan lisäksi jo liittynyt useita muita retkeilyä harrastavia yhteisöjä. Kaikki nämä huolehtivat itsenäisesti siivouksesta valitsemillaan alueilla. TL:n johtokunta on nimennyt oman Tunturiluuta-työryhmän, jonka muodostavat: Y. Suuniittu puh.joht., B. Fagerström, V. Martikainen, A. Mäntynen ja A. Pere-Kinnunen.

Tämä työryhmä antaa ohjeita ja sovittelee päällekkäisyyksiä sekä muitakin ongelmia, joita Tunturiluutaan valmistautuessa tulee esiin. Työryhmä sopii kunkin retkiporukan kanssa lähemmin, minne siivouksessa tarvittavat työkalut toimitetaan. Se myöskin jakaa muun mukaan tulevan materiaalin kuten esim. siivouksesta täytettävät lomakkeet ym. ja kerää palautteet (myös valokuvamateriaalin) edelleen Säätiön Suomen Rahastolle toimitettavaksi.

Tunturiladun alueet

Johtokunta on valinnut saamiensa tietojen perusteella TL:n siivousalueiksi 1) Enontekiön Käsivarren, itärajana linja Markkina – Puusasvaara ja 2) Nellimöön ja Raja-Jooseppiin johtavien maanteiden rajoittaman Sarmin kairan sekä 3) Nunaksen ja Naskaman alueet Susikyröstä itään.

Käsivarren alue on näistä vaativin sekä maastollisesti että roskaantumiseltaan ainakin suosituimmilta reiteiltään. Sinne keskitämmekin voimamme. Retkeilykäyttöön rakennettuja autiomajoja siellä on 13, lisäksi retkeilijöiden käyttämiä rajavartioston ja porotupia 14, turvekammeja tai vast. 7 ja suljettuja, yksityisiä ym. majoja 14. Kohteita lisää vielä retkireiteillä mahd. olevat leiriytymispaikat ym:t. Rajavartiostolle on äskettäin valmistunut tälle alueelle 6 uutta tupaa, jotka ovat lukittuja. Vastaavat vanhat tuvat jäänevät autiotuviksi. Roskaantuminen on pahinta eniten käytetyillä majoilla. Sensijaan reiteistä sivuun jäävien, vähän käytettyjen majojen ympäristöt ovat säilyneet suht. puhtaina. Maastollisesti alue on vaativa siksi, että maaperä on kivikkoista kaikkialla, jolloin roskakuopan ym. kaivaminen voi olla työn ja tuskan takana.

Sarmin aluetta ei tunturilatulaisille varmaankaan tarvitse esitellä, onhan oma tukikohtamme – Susi-Talas siellä. Varsinaisia metsähallituksen autiotupia siellä ei ole, mutta retkeilijöiden käyttämiä porotupia on 6 – 7. Tunturikerho Kuhttan nuorekas joukko on kiitettävän nopeasti ottanut asian omakseen ja ilmoittautunut kyseisen alueen siivoojaksi.

Kolmannen alueemme – Nunas-Naskama – hoitanee yksi eräretkiryhmä, joka kulkee alueen kautta. Retkeilijöiden käyttämiä majoja on siellä vain muutama, mutta varsinaisia porotupia kylläkin runsaasti. Yleisimmin käytetty reitti johtaa Susikyröstä Kuolajärven, Kapperapalon ja Korsatuvan kautta.

Käytännön toimenpiteet

Jokainen siivoukseen osallistuva ryhmä voi suorittaa retkensä haluamanaan ajankohtana ensi kesänä. Se voi myös valita retkireittinsä ja esittää toivomuksensa siivouskohteiden suhteen. TL:n työryhmä laatii tarvittaessa reittiehdotuksia sekä auttaa eräretkiporukoiden kokoamista etsimällä vetäjiä, joiden johdolla mahd. moni tunturilatulainen voisi osallistua "tunturiluuta-eräretkeen". Tässä onkin tunturisusimerkkiä kantaville erinomainen tilaisuus punaisen punoksen ansaitsemiseen. Erikoisesti työryhmä luottaa tunturikerhojen aktiivisuuteen, sillä kerhojen piirissä on eräretkiporukoiden muodostuminen luontaista. Kun joukko on koottu ja alustava reittisuunnitelma selvinnyt, niin ilmoittakaa siitä mahd. pian työryhmälle, joka jakaa siivouskohteet retkiryhmän suuruuden ja toivomukset huomioiden. Tarkoitus on, että yksi eräretkiryhmä siivoaa 2–3 autiomajaa ympäristöineen. Enimmin työtä vaativilla paikoilla saattaaa riittää yksikin autiomajan seutu, mutta vastaavasti löytyy varmasti helppojakin kohteita.

Leiriytymispaikoilla, majoilla ym. kerätään palavat roskat ja poltetaan, palamattomat kootaan vanhaan roskakuoppaan. Huom! "Tyhjiä" retkeittimien nestekaasusäiliöitä ei saa laittaa nuotioon. Roskille ja majalla mahd. olevalle käymälälle kaivetaan

Jatkuu 7. sivulla

TUNTURI-
LATU r.y.

● JOHTOKUNTA
puheenjohtaja
Antero Tarvainen
varapuheenjohtaja
Yrjö Suoniittu
jäsenet: Toivo Harjanne, Anja Huhtala, Pekka Huttunen, Alpo Mäntynen, Raimo Niklander, Anja Pere-Kinnunen, Jussi Saarinen.
Sihteeri: Vappu Hietala, Steniuksentie 37 B 9 00320 Helsinki 32 puh 90-573 745
jäsenkortistonhoitaja: Eila Lehtonen, Poutamäentie 4 B 18 00360 Helsinki 36 puh 558 399
rahastonhoitaja: Anneli Peltonen Alkutie 27 00660 Helsinki 66
kuva-arkistonhoitaja: Erkki J. Tolvanen, Tapolanrinne 10 01760 Vantaa 76, puh. 90-897 656
postilähetykset ja juoksevat raha-asiat hoitaa: Elvi Zweygberg, Suomen Ladun toimisto Korkeavuorenkatu 25 A 00130 Helsinki 13 puh. 90-170 101

● JÄSENLEHTI
Tunturilatu, vastaava toimittaja Antero Tarvainen

● TUNTURIMAJAT
Susikyrö – Enontekiö
Susipesä – Inari
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen
Joukontie 27 76100 Pieksämäki

● SUSI-
VALIOKUNTA
puheenjohtaja Raimo Niklander
jäsenet: Reino Kärkkäinen, Sirkka Laakso, Kauno Laine, Väinö Martikainen, Ulla Saarinen.

● TUNTURI-
KERHOT
KUOKTE (2) Hyvinkää
puheenjohtaja Veikko Laine sihteeri Anja Pajunen Erkylänkatu 21 05820 Hyvinkää 2 puh. 914-28901
KOLBMA (3) Tampere
puheenjohtaja Väinö Martikainen sihteeri Matti Rekola. Saarenvainionk. 1. F. 41 33710 Tampere 71 puh. 931-634 406.
NJELLÄ (4) Pieksämäki – Mikkeli
puheenjohtaja Pekka Huttunen sihteeri Eila Hämäläinen Nuijamiestenkatu 22 B 12 50100 Mikkeli 10 puh. 955-12843
VIHTTA (5) Vaasa
puheenjohtaja Jussi Sillander sihteeri Oiva Lehtonen Kirkkopuistikko 3 C 65100 Vaasa 10
KUHTTA (6) Helsinki – Vartiokylä
puheenjohtaja Alpo Mäntynen sihteeri Tatu Nevalainen Matinmäentie 9. D. 28 00970 Helsinki 97 puh. t. 90-306 584 k. 327 729.
SIETSA (7) Iisalmi
puheenjohtaja Kauko Härkönen Asevelikatu 10 74100 Iisalmi
KAVTSI (8) Helsinki
puheenjohtaja Jussi Saarinen
sihteeri Sirkka Seliste Linnankoskenkatu 18 A 8 00250 Helsinki 25 puh. 90-499 096
OUTSI (9) Jyväskylä
puheenjohtaja Jouko K. Järviö Kiveläntie 4 42700 Keuruu puh. 943-10501 sihteeri Kaija Koskela
LOGE (10) Turku
puheenjohtaja Hemmo Kivilaakso sihteeri Pirkko Nylund, Käsityöläiskatu 1 D 97 20100 Turku 10

Talvipäiviä vietettiin Keuruulla

Tunturiladun toiseksi nuorin kerho Outsi otti tänä vuonna talvipäivät järjestettäväkseen. Pitopaikkana oli Keuruun metsäteknikkojen maja Jukojärvellä. Koska Outsilaiset asustavat hajallaan ympäri Keski-Suomea, oli avustavaksi järjstöksi pyydetty mukaan Keuruun Latu.

Lauantaiaamun lumisateessa ja pikkupakkasessa alkoi joukkoa kerääntyä kokoontumis- ja ruokailupaikkana toimivalle Jukojärven koululle, josta itse kukin yritti suksensa jäätymättöminä säilyttäen selvitä jään ylitse varsinaiselle talvipäivien tapahtumapaikalle.

Ensimmäinen ohjelamnumero oli vaelluskilpailu. Lipunnosto oli järjestäjien toimesta suoritettu jo ennen vieraiden saapumista. Kilpailureitti oli n. 15 km pitkä ja kulki koneellapohjustettua latua, mesäautoteitä ja loppupäässä jopa aurattua maantietä pitkin. Reitin varrella oli 11 rastia, joiden tehtävät olivat kynähommia. Näin vältyttiin rastien miehittämiseltä ja lyhennettiin kilpailuaikaa. Tästä huolimatta viimeinen partio tuli perille iltahämärissä. Erikoispiirteenä kisassa oli, että koko matkalta otettiin aika, mikä aiheutti jonkin verran vastalauseita. Kisaan osallistui 21 kaksihenkistä partiota.

Saunan ja hernesopan jälkeen vietettiin yhteistä iltaa majalla sisätiloissa. Keuruun luonnonystävät esittivät loistavia dioja Keski-Suomen luonnosta, yhteislaulu sujui kohtalaisesti ja tietokilpailu jokaisen mielikuvituksen ja vähän tietojenkin mukaan. Tanssimaan päästiin oikein kahden haitarin säestyksellä. Lieneekö johtunut ahkerasta hiihtämisestä vai vielä ahkerammasta tanssimisesta, että Joukon ilmoittaessa kisailut päättyneeksi kukaan ei enää kaivannut jatkoaikaa Kämppä muuttui nukkumapaikaksi ja myös ulkopuolelle pystytetyt kolme telttaa täyttyivät ja hiljenivät. Itsekukin nukahti vähitellen kaminan humistessa tuutulaulua.

Vaan ei humissut kamina enää aamukuudelta. Se oli kylmä ja musta. Lämpötila oli teltassa -8° ja ulkona -16°. Kuivat puut syttyivät kuitenkin nopeasti ja pian kaminan kylki taas punotti.

Sunnuntaiaamun ohjelmaan kuului perinteinen hupiviesti lumikenkäjuoksuineen ja tikanheittoineen. Eipä suju tikanheittokaan kylmillä lihaksilla. Viimeiseltä paritta lensi yhteensä kolme tikkaa lumihankeen, mistä ne löytynevät vasta keväällä maan paljastuttua.

Sunnuntaina oli vielä mahdollisuus hiihdellä Keuruun luonnonystävien laatimaa luontolatua. Moni hiihti vielä edellispäivän vaelluskilpailureitinkin uudelleen.

Talvipäiville osallistui yhteensä 80 henkeä, 64 vierasta ja 16 oman paikkakunnan edustajaa. Sää oli varsin vaihteleva, nollakelin lumipyrystä kirkkaaseen pakkassäähän eli olosuhteet, joissa tunturisusi Lapissakin liikkuu.

Lyhennelmä Kipinämikon kirjoituksesta

Kilpailutuloksia:

Vaelluskilpailu
1. Sepponen – Tyrväinen, Njellä
2. Martikainen – Civill, Kolbma
3. Lindqvist – Seppälä, Kuhtta
4. Kanerva – Vilen, Loge-Kavtsi

Hupiviesti
1. Lamberg-Martikainen, Kolbma
2. Lehtinen – Heino, Kavtsi-Kuokte
3. Civill – Kivilaakso, Kolbma-Loge
4. Amper-Amper, Kuhtta

Talvipäivien kritiikki

Outsilaiset onnistuivat erinomaisesti järjestelyissään. Pienet kömmähdykset on helppo antaa anteeksi, kun tietää, että varsinaisten järjestäjien pienestä joukosta kukaan ei ollut aikaisemmin talvipäiville osallistunut. Koska järjestäjien joukko oli pieni ja hajallan, ei luotettu liikaa omiin voimiin, vaan käytettiin muiden apua hyväksi. Erikoisen kiitoksen ansaitsee yhteistyö Keuruun luonnonystävien kanssa. Lauantai-illan diaesitys selostuksineen ja kyselymahdollisuuksineen samoinkuin luontoladun tehtävien selvittelykin olivat todellisia luonto-opetustilaisuuksia. Koskikara taisi tulla tutuksi kaikille osanottajille. Liian usein luontopolut jäävät vain arvausleikeiksi, joista ei opi mitään.

Vaelluskilpailu sen sijaan ansaitsee hiukan arvostelua. Pistelasku, jossa kokonaisaika painottaa tulosta niinkin paljon kuin se Keuruulla teki, suosii nimenomaan nopeita, hyviä hiihtäjiä. Koska miehet ja naiset kilpailivat samassa sarjassa, oli jo ennakolta selvää, että kärkipäähän sijoittuisi vain miehiä. Ensimmäisen 10 parin joukkoon mahtuikin sitten vain yksi nainen. Jos paino olisi ollut tietotehtävissä, olisi tulosluettelo kärkeä lukuunottamatta ollut aivan erilainen. Helppojen ja ikävien tieosuuksien asemasta olisi reitin voinut välillä ohjata vaikka umpihankeen. Vaelluskilpailu kun ei tunturilatulaisessa hengessä saa olla mikään nopeuskilpailu, ainakaan viimeisille sijoille jääneen naisihmisen mielestä.

Ensi vuoden talvipäivät järjestää Njellä 10-vuotispäiviensä merkeissä. Monet ensimmäiset palkinnot vieneitä njelläläisiä voidaan pitää melkeinpä ammattilaisina, joten kerätäänpä kuntoa ja tietoa ensi talvea varten.

Anja

Kokemuksiani talvipäivien yössä

Moni tunturilatulainen lopetti tämän tarinan lukemisen varmaan jo otsakkeeseen, ajatellen, että onpa toimituksen sensuuri löystynyt, eikä puuttuisi enää muuta kuin erävaellukseen täysin sopimattoman puolialastoman hempukan kuva josssain ihme asennossa. Ehkä minunkin näin ensi kertaa kynäillessä olisi ollut parempi kirjoittaa jokin retkiselostus esim. "Miten valloitin Nattaset" tai "Rumasta Kurusta läpi yön pimeydessä". Niin, tuollaiset retkiselostuksethan ovat aina mielenkiintoista luettavaa, varsinkaan jos ei itse ole vielä kyseisillä seuduilla käynyt.

Niin illastahan se yö alkaa. Olin kävellyt hieman etäämmälle leirialueesta jollekin pikkuasialle. Tanssit olivat jo alkaneet tunnelmallisessa metsäkämpässä, mistä haitarin ääni vaimeasti kuului. Siinä seistessäni lumisen luonnon keskellä, olin herkistynyt jollain tapaan Lapin aaltopituudelle. Juuri tuolla herkällä hetkellä alkoi kuulua suden ulinaa muistuttavaa ääntä metsikön laidasta. "Oliko järjestäjät hankkineet tänne aidon suden leiripäiviämme juhlistamaan?" – Odotin uutta ääniefektiä lumouksen vallassa, mutta pian lumous kuitenkin haihtui, "ei kestä onnenhetket pitkään". Äänen ulospäästäjäksi osoittautuikin vain eräs kaksijalkainen susi, joka rinkkaa penkoessaan oli työntänyt takapuolensa tulisen kaminan kylkeen ja istui nyt tuossa lumihangessa, lausuen sinänsä herkkään hetkeen täysin sopimattomia sanoja.

Pohjolan yössä kerran löysin mä ystävän. Soi haitari. Henkilökohtaisesti olen kyllä sitä mieltä, että kannattaa löytää päivän valossa. Niin, tanssit olivat jo täydessä vauhdissa, ja tytöistä käytiin suorastaan pientä kilpailua poikien kesken. Varsinkin meikäläinen ujonpuoleinen kun olen, meinasin aina jäädä ilman tanssikaveria, ja olen muutenkin aina jäänyt lapsipuolen asemaan näissä asioissa. Paras saavutukseni tällä alueella onkin rakastumiseni kolmeen sudettareen yhtäaikaa eräällä Lapinvaelluksella. Tosin se silloinkin jäi yksipuoliseksi, tytöt eivät edes huomanneet minun huokailujani. Olen kyllä ajatellut tunnustaa sen heille, mutta odotan ensin ns. viidenkymmenen villitystä, joka minulle pitäisi alkaa pian.

Välillä jaettiin palkintoja ja pidettiin hilpeä tietokilpailu. Piti valita kolmesta vaihtoehdosta oikea, spiikkeri luki ensin kysymykset esimerkiksi tähän tapaan. "Mikä näistä ei ole tekstiilituote: ravatti, rusetti, kusetti", jonka jälkeen vain rasti ruutuun ja kaikilla oli niin hauskaa.

Naisten valssi! ilmoitti soittaja yllättäen. Maailma suorastaan hämärtyi silmissäni, kohtä seisoisin tässä yksistäni kuin vanha poika akkunalaudalla, sillä en kuulu siihen miestyyppiin, jota tytöt hakevat. Päätin kuitenkin laittaa itseni tyrkylle ja hivutin itseni edulliseen asemaan ja laitoin jopa suuni silleen miehekkään kutsuvasti, tunnustan, että olin jopa harjoitellut tätä suun laittamista Jörn Donnerin kuva toisessa ja peili toisessa kädessä. Ja annapa olla, kaihoisan valssin alkaessa soida, alkoi minua lähestyä ELÄMÄNI NAINEN niinkuin Hyvinkäällä päin sanotaan. Jännitys kävi sietämättömäksi, ottaako minut vai koukkaako vierestä. Kun sitten onnellisesti oli päästy valssin alkuun ajattelin näin, "kun on vaatimaton, eikä tuo itteensä liiaksi edes, niin kyllä ne tytöt huomaa." Kurvasin pientä ylpeyttä tuntien ylijäämä poikien ohi.

Yöpyminen teltassa on mielestäni yksi kohokohta näissä talvipäivissä. On mukava nukahtaa kaminan humistessa ja pakkasen paukkuessa lumisessa metsässä. Tosin oman jännityksen muodostaa, kenen viereen joutuu tai pääsee nukkumaan. Ainakaan allekirjoittaneen mielestä ei ole yhdentekevää, nukkuuko sitä ison karvasen ja herkeittoa syöneen tunturisuden tai sievän, reksoonaraikkaan sudettaren vieressä. No, onni oli suosiollinen, mitä sievin sudetar oli asettunut aivan viereeni. Makuupussin sisäänmenoaukosta näkyi vain vähän kasvoja ja hän näytti nukkuvan. Mieleni teki vähän koskettaa tuota punaista poskea, mutta samassa muistin kipeän silmän, jonka sain hankituksi tällä tavalla vuosia sitten jossain Lapin kämpällä. Niinpä tyydyin vain katselemaan öljylampun kelmeässä valossa. Tässä vaiheessa kamina oli jo täysin sammunut ja minun lumppuinen, kovia kokenut makuupussini rupesi päästämään kylmyyttä sisäänsä. Mutta onhan asialla hyväkin puoli: silloin kun pussissani on ulospäin suuntautuvaa virtausta niin ei tartte ittensä tukehtua. Pussini on siis läpivirtaus tyyppinen. Mutta onneksi, juuri silloin kömpi telttaamme muuan selvästi hernekeittoa syönyt kaveri, ja rupesi ähisten ja tuhisten sytyttelemään kaminaa; lopulta siinä onnistuenkin. Tämän jälkeen hän väenvälisesti kerkiävät heittää vaikka keittolevyllä. Mutta rohkea rokan syö ja jatkoin varovasti etsimistäni. – Rikoslakikin tuli mieleeni ja mistä minua voidaan mahdollisesti syyttää, olenko mahdollisesti varkaissa vai kotirauhan rikkojana tai peräti naisten hätyyttelijä. Mutta niin vain löysin juotavaa ja palasin onnellisena telttaani ketään kai kovasti häritsemättä. Seuraava aistimukseni oli kun heräsin oli kylmä, kamina oli taas sammunut ja lämpömittari näytti teltassa kuutta pakkasastetta, ainoa mikä vähän lämmitti, oli naapuriteltan torvi, joka humisi, kaminan siellä iloisesti palaen.

Ajattelinkin muuttaa sinne asumaan loppuyöksi, mutta en hennonnut ruveta siinä kääntyilemään, peläten siinä vieressä nukkuvan sudettaren heräävän, ja päiväkin jo näytti sarastavan, talvipäivien yö oli päättymässä.

Ja nyt vakavasti ottaen yritän lopettaa tämän jutun ainakin omastamielestä kauniisti pikku runolla jonka omistan kaikille mukanaolleille sudettarille.

SUDETAR

Et ole sä kukka asfaltin, vaan tunturista sut tapaa, sa siellä tahdot käyskellä on ryhtis suora vakaa.

Ei mitään sun rinnallas, nua ruusut parketin. Sa olet kuin kukka kaunehin laella tunturin.

Sua sudetar, oi ihailen en tahdo sitä salaa, siks ootan vain, kun tunturissa jolloinkin sun tapaan.

Oot luonteeltasi sa sopuisa ja moraalis on vakaa, siks saakin sua vain katsella, poroaidan takaa.

Osmo

Kotimaahan, ulkomaille, kielikursseille
FINNTOURIST'in kautta.
Suomen Ladun "hovihankkijana" lähes 40 v.
Matkaliput yksityisille, seurueille ja **pienryhmille.**
Pyytäkää esite toimistostamme
Finntourist
KOULUMATKAILUTOIMISTO OY
Iso Roobertinkatu 26, 00120 Helsinki 12, puh. 90-650 488
Telex: 12-1236 helft

Kasveja tuntureilta

"On hauska puhutella kukkaa sen oikealta nimeltä", sanoo Kemppinen kirjassaan ja toden totta vaellus tuntureilla ja erämaissa saa vielä hohtavammat puitteet vaeltajan ja kulkijan opetellessa tuntemaan luontoa ympärillään. Tietää tunturinkupeessa kukkivan kukan nimen, eikä polunvarrelta lentoon lehahtavan linnunkaan kohdalla tarvitse vain todeta, "katsos pikkulintu", vaan vaeltaja tietää jotain siitä niin ihmeen kauniista osasta luontoa joka hänen silmiensä eteen avautuu.

Lapin maa on karua, mutta ehkä juuri siksi Luojamme on karun maiseman vastapainoksi kylvänyt niin monta kaunista kukkaa silmiemme iloksi.

Tarkastelkaamme tässä muutamaa kukkaa. Ei mitenkään pikkutarkasti ammattimiehen silmin, koska olosuhteet voivat hiukan vaikuttaa kasvien ulkonäköön ja koska oikeastaan vasta yrittäessään piirtää kukkaa huomaa, ettei se niin helppoa olekaan. Ehkä lähinnä olisi hyvä löytää kustakin kasvista jotakin juuri sille ominaista piirrettä ja käyttää sitä muistin apuna kasvia tunnistaessaan, tai verratessa sitä johonkin hyvin lähellä olevaan toiseen lajiin.

Jos ei vaelluksella ole mukana pientäkasviopasta on muistin varaisesti jääleinikkiä ja lapinvuokkoa vaikea erottaa toisistaan. Kukkien lehtiä verratessa keskenään löytyy selvin ero, samoin itse kukkien terälehtien lukumäärästä. Lapinvuokon suurissa valkoisissa kukissa on 8–10 terälehteä. Jääleinikillä on terälehtiä vähemmän ja sen kukkien terälehdet jotka aluksi ovat valkoiset, muuttuvat vanhetessaan punertaviksi. Tässä näyttävät lähinnä olevan ne eroavaisuudet, jotka on helppo painaa mieleensä ja jotka voi sitten sieltä poimia tunturin kuvetta astellessaan ja katseen hakiessa tuttua, monien – monien kauniiden kukkien joukosta.

1. Lapinvuokko.

Dryas octopetala.

Matala vanakasvi. Kasvin keskimääräinen korkeus kukkimisaikana noin 5 cm. Kukkii heinä- elokuussa. Lehdet pitkulaiset, nyhälaitaiset, yläpinnaltaan kiiltävän vihreät, alapinnaltaan valkovanukkeiset. Lapinvuokko voi tulla yli 100-vuotiaaksi ja se kasvaa kuivilla kalkkipitoisilla paikoilla. Luotit ovat pitkiä ja karvaisia ja pitenevät hedelmän kypsyessä pitkäksi lenninhaiveneksi. Kts piirrosta. Lapinvuokko kuuluu ruusukasveihin ja sen puutunut noin 1 cm paksu varsi on maata pitkin suikertava.

2. Jääleinikki.

Ranunculus glacialis.

Korkeus 5–15 cm. Kukkii heinä–elokuussa. Kasvupaikka on märkä yläpaljakan soraikko. Sen lehdet ovat kiiltävät, kaljut ja mehevät. Kukkien terälehdet ovat aluksi valkoiset, mutta muuttuvat vanhetessaan punertaviksi. Verhiö tummakarvainen. Sekä verho- että terälehdet säilyvät aina hedelmien kypsymiseen asti. Jääleinikki on rauhoitettu ja sitä tavataan jokseenkin yleisesti vain Luoteis-Enontekiöllä.

3. Lapinorvokki.

Viola biflora.

Lapinorvokki on 10–20 cm korkea. Sen kukat ovat keltaiset ja se kukkii kesä–heinäkuussa kosteilla ja varjoisilla paikoilla. Lapinorvokki on monivuotinen ja Suomessa se on yleinen vain Utsjoella ja Enontekiöllä. Sen lehdet ovat munuaismaiset, ohuet ja vaaleanvihreät.

Pauli Hakulinen

VARUSTAUDUTKO PAHIMMAN VARALLE?

Varustaudu pahimman varalle, näin kuuluu tunnuksemme. Mutta miten tuo kysymys askarruttaa jokaista retkelle lähtijää varusteita valitessaan. Mukaan olisi otettava mahdollisimman vähän ja kevyttä, jotta jaksaisi taakan kuljettaa. Mutta miten sitten selviämme, jos joudumme ankaran pakksen kouriin, vaeltamaan lumimyrskyssä tai hätätilanteeseen? – siinä eräitä pulmia. Selviäähän metsä-Lapissa ja muuallakin havupuuta kasvavalla alueella ylttävistäkin tilanteista, kun vain muistaa suomalaisen sanonnan: **Älä mene kirveettä kairaan.**

Tuskinpa olisi sekään nuorimies, joka kymmenisen vuotta sitten menehtyi Saariselän tuntureille, tavannut kohtaloaan, jos olisi tuon ohjeen muistanut. Olipa karmeaa todeta, kuinka hän oli noin puolenkilometrin päässä Taajostuvasta yrittänyt kaataa honkaa – puukollaan.

Lisäisin tuohon totuuteen vielä **kirveen lisäksi sahan**, silloin saat varmasti kunnon tulet ja voit pelastua pahastakin tilanteesta. Ei tarvitse justeeria raahata, kaupasta saa kevyitä kaarisahoja, mitkä on varustettu isohampaisilla halkosahan terillä. Mukaan kannattaa kuitenkin ottaa pari varaterää, katkeamisen varalle. Eipä nuo tulentekovälineet paina kuin vajaan kilon yhteensä.

Varaa kuitenkin edellisten lisäksi mukaan muutama aski tulitikkuja, joista ainakin yksi aski pakattuna täysin vedenpitävään pakkaukseen, kastumisen varalle. Halpa "sytkäri" voi pelastaa tilanteen, jos tulitikkusikin olisivat kastuneet.

Kun vielä jätät muodinmukaiset keinokuituiset pukimesi kotiin tai matkapuvuksesi ja varaat retkellesi kunnolliset jalkineet sekä yllesi pumpulikankaisen anorakin, villapaidan ja jalkaan villaiset sarkahousut sekä pakkaukseesi varavarusteet, voit turvallisin mielin lähteä talviselleki retkelle.

Eipä ole syytä unohtaa toistakaan tunnustamme: **Älä mene yksin tunturiin.** Tätäkin sääntöä rikotaan paljon, kohtalokkain seurauksin, kuten Saariselällekin menehtynyt. Voihan olla jopa romanttistakin vaeltaa yksin autiossa erämaassa. Mutta entäpä silloin, jos jalkasi katkeaa ja olet liikuntakyvytön? Hukka sinut perii – se on karmea totuus. Kahdenkin kulkiessa on riski suuri, vähintäin k o l m e tulisi retkeilijöitä olla. Onnettomuustapauksessa voi toinen liikuntakykyisistä lähteä hakemaan apua, toisen jäädessä hoivaamaan loukkaantunutta tulilla. Viiden hengen joukko on jo turvallisin, silloin voi irroittaa kaksikin henkeä apua hakemaan. Onpa tarpeen varustaa apua hakemaan lähtenyt ryhmä myös tulentekovälineellä, irroittamalla esim. kirves heille. Voivathan hekin joutua majoittumaan tulille tai hätätilanteeseen.

Onko sitten retkestä muille ilmoittaminen hätävarjelun liioittelua? Ei suinkaan. Jos voit, ilmoita lähtöpaikallasi reittisi ja likimääräinen palaamisaika. **Ehdottomasti tulee autiotupien vieraskirjaan kirjoittaa mistä tulet ja minne menet sekä lähtöaikasi.** Ja lisäksi **nimet kyllin selvästi,** eikä niinkuin usein näkee, nimi kuin vekselin kupeeseen, siten ettei kukaan siitä vain selvää saakaan. Tämä on tärkeämpää kuin luuletkaan, sillä voithan joutua retkelläsi tilanteeseen, missä sinua jo etsintäpartiot hakevat. Jos olet tehnyt nuo, ehkä turhalta näyttävät merkinnät, voi etsintäpartio ohjautua oikeille jäljille ja saavuttaa avun tarpeessa olevat. Siis asialliset merkinnät vieraskirjaan ovat tarpeellisimpia kuin siihen tehdyt sotkuiset piirrokset tai haaveelliset tunteenpurkaukset, joita molempia näkee luvattoman paljon.

Entäpä sitten, jos todella joudut pulaan Erämaassa ja varsinkin tunturimaastossa voi kokenutkin retkeilijä eksyä. Kevättalvellakin voi erittäin ankara lumimyrsky yllättää. Silloin ei ole kartasta ja kompassistakaan suurta apua. Kahlaat sokkona upottavassa lumessa, etkä pysty valitsemaan edes parasta kulkureittiä. Tuhlaat turhaan voimiasi – kenties kulutat ne loppuun. Mikäli tuollaiseen tilanteeseen joudut, säilytä malttisi ja hakeudu suojaan. Aina löytää jonkun kurun, missä on tuulelta suojassa. Jos on tulitarpeita, tee tulet ja tuulen suojaksi pystyyn laavu tai loue. Ellei sellaista ole mukanasi, voit sellaisen kyhätä oksista tai havuista ja lumesta. Jos olet puuttomalla alueella, on parasta kaivautua hankeen, kuten riekko ja teerikin talvella tekee. Siellä lumen sisässä voi aika tulla pitkäksi, mutta säilyt hengissä. Missään tapauksessa ei saa menettää malttia ja lähteä umpimähkään yrittämään esim. lähimmälle autiotuvalle. Se olisi voimien tuhlausta ja voisi päättyä menehtymiseen, kuten valitettavasti on eräille käynyt. Odottavan aika voi tulla pitkäksi ja matkasuunnistelmasi venyä, mutta harvoin on maassamme lumimyrsky raivonnut vuorokautta kauemmin. Yhytimpä kerran itä-kairassa (Saariselällä) ammattimetsästäjä Kalle Palovaaran ja kysyin, mitä hän moisessa tilanteessa tekee. "Teen tulet ja olen asennolla, kunnes myrsky laantuu, sillä on aivan samantekevää missä minä olen, kunhan säilyn hengissä. Kun ilma seestyy, tiedän olinpaikkani ja voin levänneenä jatkaa matkaa." Näin kokenut kairankiertäjä totuuden ilmaisi.

Veikko Kautto

Tunturikerho Logen vieraana Kurjenrahkalla

Kutsu kulki tieto tavoitti, pitkospuita haeskeli, vain lettoa loiskutteli. Tuossa sanat tunnelmista kun Tunturiladun johtokunta, kummikerho Kolbmalaiset ja muut vieraat yön mustan ympäröimänä vaelsivat varpujen lomassa, tuoksussa suopursun, vetäjinä vetreimmät veikot, kärjessä Kanervan Kalevi. Pulppusi polun vierellä, suhahteli saappaan sisällä, kunnes nousi vastamaalle, soihdun liekki lepatellen kodalla julmetulla. Kaikuu, ulvoo suden kieli, vastassa on hyvä mieli. Sinne kotaan Hemmo vieraat sulloo, istuu kukin, seisoo taikka nojaa. Nuotio on suuri ilman taulaa, lämmittää, paukkuu räiskää, vuotaa kyynel, savu silmään tuppaa. "Hoku" kiertää, kasvo loistaa, ryystää monesti kun käy, kyynel silmään tuppaa.

Istuvat iltanuotiolla ikäsudet, johtajat ja pennut, kiertää "Hoku", kahvikuppi, hirven paisti mehevänä, vain savu silmään tuppaa. Sammuu leirivalkeat, kuvut telttain kohoovat, kaminassa hohto suurenmoinen. Yö henkii syvään, kuuraa kunnaat. Noustava on aamuun valkeaan jot lähtö eelleen vois viedä katokseen. Maa valkoinen, taivas enteilee purkusäätä, vaelletaan suoraa päätä pihalle komean kämpän. Antti otti ohjat käsiin, linnan näytti, salin esitti, kiukaan alle liekin loihti, isännän äänellä vannotti, saunaan joka hukka. Ruokaa riitti myöhäisille, paljon tekivät emännät, suuret suut kun napsahteli katosivat sinne loodat, sopat, vellit, puurot. Ilta jatkui esitellen, muskeleita pullistellen, kaikki kelloa kurkkien, inhaa itää vilkuellen.

Yö tuli, lankesi kaiken ylle, kaamos kaatui kasapäin. Yllätti purkuilma, maa peittyi harsoon valkeaan, notkui loue, venyi teltta. Sammui tuli, jäähtyi makkara "Hiilisilmät" uniansa urvahteli.

Aamu kaunis auttelevi luontokilpaan lumessansa rannalle kaitaisen lammen jossa loppui hartsut hukan, kuolon kynsi raapaisihe. Jolkkasihe jotokselle, saavutti tutun kämpän jota Antti kehuskeli. Taas haukkasi hartsun puolta, palkinnoille patikoi, susipannua hivellen Hemmolle lahjaksi luovutti. Raapi kynnet vastakkain, kiitellen tassut tapasivat. Haikeina hauskat hetket, takana tavaton työ, vieraittensa viihtyisyys, saattoi avaraan maailmaan kohti kolojansa sudet suuren lauman. Kutakin kiittäen erikseen ja laumaa laajalti kehuen loppuun saatan sanaisen pakinan, retkestä reilusta, huvista hyvän mielen.

Erkki J Tolvanen

Lumimaa

Valkeat tunturit
kiemurtelevat laaksot
ihana lumimaa
hengitän sinua
kristallinkirkasta ilmaa
puhtautta, kauneutta.

Taivaan ja maan Luoja
varjele tätä maata
saasteilta ja nykyajalta
jotta olisi paikka
missä hengittää
missä todella elää.

Eila Leppisalo

Muistikirjan lisälehdet

Kevään **kuvailtaa** vietämme Työterveyslaitoksen tiloissa Topeliuksenk. 3 C 18. 5. klo 18.30. Mauri Mäkelä kertoo matkastaan Huippuvuorille sanoin ja kuvin ja Inga Bergman näyttää dioja viimekesäiseltä Ulko-Tammion retkeltä. Tuokaapa mukaan myös omia kuvianne ja filmejänne kotoisilta tuntureilta ja kauempaakin.

Ulkomerelle Ulko-Tammioon kutsuu Karhulan Tunturisusikerho jälleen kaikki tunturimieliset 8.–9.6.1979. Tarkemmat tiedot erillisessä ilmoituksessa.

Koko latuväen yhteiset **leiripäivät** järjestetään tänä vuonna Savonlinnassa 29.6.–1.7. Ks. tarkemmat tiedot Latu ja Polku-lehdestä. Mikäli haluat osallistua vaelluskilpailuun, etkä saa omaa tunturilatulaisjoukkuetta kokoon, ota hyvissä ajoin yhteys johonkin kerhoista. Yhteyshenkilöitten nimet ja osoitteet löydät kerholuettelosta.

Kesälomalla lähdemmekin sitten joukolla Lappia siivoamaan

Susivihkiäiset järjestää tällä kertaa Kolbma Tampereella. Tampereella pidetään myös vuosikokous ja syödään Susilounasta. Aika on entinen pyhäinmiestenpäivän seutu. Tarkemmat tiedot ilmoitetaan kiertokirjeessä. Kolbmalaiset huolehtinevat myös, ettei majoitus aiheuta kohtuuttomia kustannuksia kenellekään ja ole esteeä osallistumiselle.

Susianomukset on jätettävä lokakuun 1. päivään mennessä Susivaliokunnalle. Anomuslomakkeita saa Suomen Ladun toimistosta.

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy susiaisiin 5. 11. 1979. Siihen tarkoitetun aineiston lähettänette syyskuun loppuun mennessä osoitteella Anja Pere-Kinnunen, Nuijatie 5 B 21, 01650 Vantaa 65.

"Älä koskaan lähde yksin tunturiin"

Tänä keväänä eräässä ulkoiluradion lähetyksessä toimittaja Martti Timonen toi esille otsikossa olevan lauseen ja lisäsi siihen sattuvasti:

"Mutta mielestäni kaksi kokematonta ei ole yhtään parempi yhdistelmä".

SYDÄMELLINEN KIITOS

Teille, Ystävät. Muistamisestanne!

Kaisa ja Tapani
"Jiännösparj Savosta"

KERHOT TOIMIVAT

Kuokten toimintaa...

Kun v. 1967 alettiin "huhuilla" Lapinretkeilijöitä koolle, oli Hyvinkään seudulla puolisen tusinaa asiasta innostunutta tunturisutta. Retkiveikot Rainer ja Pekka kutsuivat porukkaa koolle, tukemaan heille antoivat silloinen susivaliokunnan sihteeri Siiri Kostamo ja Aune Konttinen. Tunturiladun johtokunnasta saapuivat kummeiksi Antero ja Topi ja niin 15. 2. 1967 perustettiin Hyvinkäälle Tunturiladun toinen kerho, kolmenkymmenen innokkaan ihmisen myötävaikutuksella.

Toimintasäännöiksi hyväksyttiin Tunturiladun tunturikerhojen mallisäännöt ja asioistamme päättää vi.me kädessä Tunturiladun johtokunta. Toiminta-alueena on Hyvinkää ympäristöineen. Tunturiladun asian untemukseen luottaen saimme kerhoi'emme nimen – Tunturikerho Kuokte.

Pekka Järvinen, joukon kokenein valittiin itseoikeutetusti kerhon puheenjohtajaksi. Hän toimi tässä tehtävässä kuolemaansa 1972 saakka.

Tunturikerhotoiminta lähti Hyvinkäällä käyntiin reippaasti ja voimaa uhkuen. Susilauma on kasvanut keskimäärin kahdella vuodessa, joukostamme puolet on tunturisusia, onpa jo yksi ikäsusikin. Jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa 55 ja alle 16-v. oli 8.

Vuosien kuluessa jäsenemme ovat tehneet hyvin lukuisia ja erittäin vaativiakin eräretkiä, lieneekö Lapissa montakaan käymätöntä kolkkaa. Ulkopuoliset pitävät meitä kuoktelaisia kovakuntoisina- ja taitoisina kulkijoina, ehkä joskus pelätään ihan suotta mukaan lähteä. Emme sitä ole, eikä meidän tarvitsekaan olla. Tärkeämpää on, että koemme toimintamme ja tehtävämme tässä yhteisessä latutyössä mielekkääksi ja tunnemme todella kuuluvamme suureen tunturiladun perheeseen. Ja tämän on tas osoittanut joukkomme toimivuus, mitä tärkeämpi tehtävä sitä tiiviimpi on ollut rivimme, jokainen edesauttanut asian onnistumista.

Mainittakoon vain Tunturiladun 1 talvipäivät -v. 76, kerhon 10-v. illanvietto -v. 77 ja Suomilatu viime talvena. Lukuisat ovat ne hiihto- ja patikkaretket, joita kerho on järjestänyt omalla paikkakunnallaan. Mainitsemisen arvoisia myös ne talkooreissut joita jäsenemme ovat suorittaneet alkaen Pekanjängän purkutalkoista, Susikyrön, Ykinsillan, Susi-Talaksen, Tunturiluudan ja Latukartanon vaiheilta. Viimeisin kuoktelaisten talkootyö on Suomun Ruoktun valmistuminen museokämpäksi, Reinon ja Rainerin varsinainen urakka.

Eräretkeilyn SM-kisat ovat olleet seitsemänkymmentäluvun alusta kerholaistemme joka syksyinen kohde. Aluksi Osmon ja Petrin yksinoikeudella, viime vuosina ovat olleet mukana myös Marjatta ja Matti. SL:n leiripäivät ovat niinikään suosiossa. On otettu osaa vaelluskilpailuun useammallakin partiolla kerrallaan ja joskus myös suunnistetaan.

Tunturiladun talvipäivät on käyty koko niiden olemassa oloajan. Vuosittain useita kerholaisia osallistuu m.m. Pirkan Hiihtoon, Finlandiaan, Pirkan Hölkkään jne.

Tunturiladun 30 v. juhlassa 1976 kerhomme kuusi jäsentä sai vastaanottaa SL:n myöntämät pronssiset ansioplaketit kiitoksena työstään Tunturiladun hyväksi.

Katsoessamme tulevaisuuteen, olisi kerhon toimintaa suunnattava enempi ulospäin m.m. toisiin tunturikerhoihin ja latyhdistyksiin yhteyttä pitämällä, kokemuksia vaihtamalla jne. Mikä tärkeintä, nuoria pitäisi pyrkiä ottamaan mukaan. Olemme tämän asian aina tunteneet tärkeäksi, vaan vetäjäkysymys on ollut esteenä. Ehkä olemme liian itsekeskeisiä ja kiireisiä, ehkä pelänneet asian vaativuutta.

Nyt kuitenkin on takana päin kokemus viime kesältä, eräretki välillä Ivalo-Nunnanen Uolevin johdolla. Mukana oli neljä – viisitoista-vuotiaita kavereita, vetäjän kokemukset kuulema kerrassaan kannustavia.

Lisäksi tulevaisuutta ajatellen, toimintamme tulisi olla erikoiskerhon luonteelle kuuluvasti tunturitietouden ja eräretkeilyn edistäminen, oikeitten retkeilytapojen ylläpitäminen ja kaikenlaatuinen Lapinasiain harrastaminen. Yleensä kaikki mitä hyvätapainen järjestäytynyt retkeily pitää sisällään, olkoon edelleenkin kerholaistemme retkieväinä.

Hyvinkään seudulla asuvat tunturilatulaiset ottakaa yhteyttä tulemalla toimintaamme mukaan.

Yhteyshenkilönä toimii Anja Pajunen Erkylänk. 21. 05820 Hkää 2 P. kotiin 28901 työ 47070

NJELLÄn historiaa

Kultalan siltatalkoot 1968 olivat syväys Njellän syntyyn. Siellä syttynyt kipinä jäi lähes kahdeksi vuodeksi kytemään. Aluenperin oli selvää, ettei kannattanut Mikkelin ja Pieksämäen perustaa omia kerhojaan, vaan päädyttiin yhteiseen kerhoon. Tammikuussa 1970 joukko Kolbman jäseniä Antero Tarvaisen kanssa saapuivat Mikkeliin kerhoa perustamaan.

Kerhomme oli järjestyksessään neljäs, joten nimivaikeuksia ei ollut. Viimeksi ilmestyneen Tunturilatu lehdessä olleen nimijutun jälkeen useat ovat sanoneet meillä olevan väärän nimen. NJELLÄ pitäisi olla NJEÄLLJE. Perustamiskokouksessa totesimme ettei alkuperäinen nimi savolaistenkaan suussa säily alkuperäisenä. Siksi päädyimme helpompaan muotoon, kuten myöhemmin Sietsa ja Outsikin ovat tehneet. Toiminta-alueeksi määriteltiin Suur-Savo, joka tällä hetkellä käsittää jäsenistön Mäntyharjusta Varkauteen saakka.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin Pekka Huttunen Pieksämäeltä ja sihteeriksi Eila Hämäläinen Mikkelistä. Lieneekö mielikuvituksen puutetta, kun henkilöt ovat pysyneet samoina koko ajan.

Kerhon tavoitteeksi määriteltiin samat asiat kuin muillakin kerhoilla. Se miten hyvin tai huonosti olemme nuo tavoitteet pystyneet saavuttamaan, lienee vaikea sanoa. Ainakin jotain voinee mainita. Pekan johdolla ja myötävaikutuksella ovat Susikyrön ja Susipesän talkoot ja rakentaminen läheisesti kuuluneet Njellän ohjelmaan. Jäsenkeskeisen toiminnan lisäksi on osallistuttu Tunturiladun toimintaan ja eri kerhojen kesken.

Njelläläiset saivat oman hihamerkin v-71 jonka suunnittelija on Veikko Tyrväinen, njelläläinen hänkin. Merkin symbolina on oma maakuntamme Savo ja retkeilyalueemme Lappi. Yläreunassa on Tunturiladun tunnus, jonka alla valkoinen karttakuva Lapista sinisellä pohjalla. Nimen alla on mustalla pohjalla kelta-valkoinen Savon jousi.

Ensi vuonna Njellä viettää kymmenvuotis juhliaan. Kaikenkaikkiaan olemme iloisia siitä, että meillä on oma kerho, jossa voimme kokoontua yhteisen rakkautemme, Lapin retkeilyn merkeissä.

Eila Hämäläinen

Njellän kuulumisia

Tämän talven aikana olemme saaneet nauttia oikein kunnon talvesta lumineen ja pakkasineen. Olosuhteet etelässäkin ovat loistavat "kunnon kohennukseen". Tosin tätä kirjoitellessa on vesikeli ja kevään merkit voimakkaina näkyvissä. Kevät siitä, mutta sitä ennen lienee aihetta palata vielä talven päätapahtumiin. Osanottomme Keuruun talvipäiviin jäi Pieksämäkeläisten jäsentemme hartioille, eikä turhaan. Poikien kovaa kuntoa osoitti se, että Esko ja Veikko toistamiseen voittivat kiertopalkinnon vaelluskilvassa. Ensimmäinen voittohan tuli Ulko-Tammion kesäkisoissa. Rohkaisuna toisten kerhojen joukkueille, ensi talvena ei Njellän joukkue osallistu kilpaan, koska olemme talvipäivien järjestäjiä.

Tulevia toimintojamme onkin jo vahvasti sävyttänyt 10 v. juhlien ja talvipäivien järjestelyt. Kuitenkin jo sitä ennen, keväällä toukokuussa, odotamme Tunturiladun johtokuntaa ja kerhojen edustajia tänne Saimaan rannalle. Haluamme näyttää teille miten kevät tekee tuloaan Varkaantaipaleen kanavalla. Lähemmät tiedot kerhoille lähetetään myöhemmin. (Lehden ilmestyessä olette jo ne saaneetkin) Näitten päivien tiimoilla, meillä varmasti ohjelmaa riittääkin vuodeksi eteenpäin. Siinä vielä osallistumme muihin yhteisiin rientoihin, kuten tunturiluudan heilutukseen, vaelluksiin ja talkoisiin. Parempia lääkkeitä ei tarvitsekkaan arkityön paineisiin. Onkohan kukaan tutkinut Tunturiladun merkitystä mielenterveyden kohentajana? Omana käsityksenäni luulen, ettei se ole ihan mitätön. Tunturilatulaiset ovat oivaltaneet olevansa vastuussa myös lähimmäisestä ja sen huomaa. Olen kuullut monen uuden jäsenen ihastelevan Tunturiladun henkeä. Meillä jokaisella on vastuu sen hengen jatkuvuudesta.

Oikein hyvää ja virkistävää kevättä kaikkien Njelläläisten puolesta ja tapaamisiin.

Eila

nut paremmin meitä suosia, kuin mitä se teki jäähiihdon aikana hiihdettäessä avomerellä matkan päätekohteeseen Kärrikaltioon. Vuosi sitten jouduimme tämän tapahtuman peruuttamaan ja ihan viittä vaille oli sama toistua tänäkin vuonna, ellemme olisi tulleet valinneeksi juuri oikeata ajankohtaa. Väsyneinä 9 tunnin hiihdon jälkeen saavuimme perille ja totesimme onnellisina, että yksi matkalle lupautuneista, mutta treffipaikalta myöhästynyt, oli mennyt etukäteen kämpälle ja lämmittänyt siellä kuuman kahvipannun odottaessa meitä hellalla.

Näin lapsen vuonna pyrimme aukomaan uusia uria, jotta perheen pienimmäisetkin voisivat ottaa osaa kerhomme toimintaan. Pakkasherra vain teki tepposensa heille tarkoitetun hiihtotapahtuman ajoituksessa laskien mittarilukeman niin alhaiseksi, ettei paikale uskaltautunut kuin kolme urhoollista. Aikuisiakin on yritetty ohjailla oikeaoppisella hiihtotekniikalla, mutta tuntui olevan vaikeata löytää yhteistä, kaikille sopivaa iltaa, ja niin tämä ohjaus lopahti alkuunsa. Oppimista olisi ollut vaikka kuinka paljon.

Tahkon hiihdon järjestelyissä kerhomme oli jälleen mukana ja eräänä iltana kävi jäseniämme postittamassa Tunturilatu r.y:n tunturiluuta-operaatiota koskevan kirjeen jäsenistölle.

Kerhoiltoja on pidetty entiseen tapaan kerran kuussa ja pyritty niihin löytämään jäsenistöä kiinnostavia esityksiä, joiden aiheina ovat mm. olleet käävät ym. pahkurat, armeijan varusteet, maajään vaikutukset jne.

Kärrikaltion asia se makaa edelleen pian kai makuuhaavoja saaneena käsittelypöydällä, mutta toivokaamme kevään aikana tapahtuvaa todella lopullista ratkaisua.

Kavtsin historiaa

Ainahan on "lapsenpäästöä" totuttu pitämään vaikeuksia ja tuskaa tuottavana, mutta tuntuu kuin Tunturilatu r.y:n kahdeksannen kerhon syntyminen olisi ollut pelkkää leikintekoa. Tähän olettamukseen päätyy selaillessaan Maire Kalannin muistiinmerkintöjä asiasta. Jotakuinkin normaali "raskausaika" kuitenkin tarvittiin, ennen kuin kerhoajatus oli saatu toteutusvaiheeseen. Asiaa nopeutti syksyn 1972 susiaisten järjestäminen tuhannennen tunturisuden kunniaksi Susikyrössä.

Edellä mainitun juhlan käytännön asioiden hoitamiseksi Brita Saloriutta toimeenpanevana naisena ryhtyi varaamaan huoneistoa talvella 1972 kokous- ja ideariihipalavereiden pitämiseksi. Näissä kokouksissa, joita jatkettiin jälleen susiaisten jälkeen syksyllä uudella innolla, sivuttiin vähän väliä ajatusta oman kerhon perustamisesta Helsinkiin. Maanantai-illassa 2. 10. 1972 piti Aarno (Petteri) Wäänänen Tunturiladun johtokunnan evästämänä puheen helsinkiläisten kerhohaaveesta. Samaisessa kokouksessa perustettu valmistelutyöryhmä (Matti Mähönen, Marjatta Lindberg, Lasse Lindberg) sai ehdotuksensa valmiiksi ennätysvauhdilla. Seuraavana toimenpiteenä oli kutsukirjeen lähettäminen lähinnä Helsingin alueen tunturilatulaisille, jotka noudattivat kutsua saapumalla n. 120 henkilön ryhmänä perustavaan kokoukseen "Pauligin huvilalle" 23. 10. 1972 klo 18.30. Tässä kokouksessa Helsingin tunturikerho perustettiin yksimielisesti ja puheenjohtajan nuijaa heiluttamaan valittiin Lasse Lindberg, jonka seuraksi valittiin kerhotoimikunta seuraavista henkilöistä: Matti Mähönen, Marjatta Lindberg, Maire Kalanti, Reino Kärkkäinen, Rae Ylisäe ja Brita Saloriutta. Samassa kokouksessa ilmoitettiin, että perustettavan kerhon kummeiksi olivat lupautuneet Topi Harjanne ja Aarno Wää-

→

Kuokten kuulumisia

Talven selkä on taittumassa.

Viime näkemän ja kuuleman on tapahtunut kaikenlaista pientä. Kerhotoimikunta on laatinut taas kerran jonkinlaisen ohjeen toiminnan pohjaksi.

Syyskuussa toteutimme pimeän suunnistusharjoituksen luontotehtävineen Eeron toimiessa ratamestarina. Luontotehtävien tietävin oli Silvennoisen Aune.

Joulukuussa täydenkuun aikaan, kun pakkasherra kiristeli hampaitaan pakkasennätyksiin, oli 11 kerholaista patikalla ja pikkujoulun vietossa Usmin korpimaisemissa. Mukana tietysti Matin ja Eeron jälkikasvu-, ei näytä lastu kauas lentäneen... Joku porukasta yltyi näitä nuoria miehiä kehaisemaan, "pojat, tänne uskalsi tulla vain valiot". Tammikuun kerhoillassa katseltiin Jussin otoksia Kebnen maisemista. Mahtaneeko mies edes muistaa monesko oli reisunsa sinne? Viim kesäinen kerhon vaellus tehtiin reitillä Ivalo – Nunnanen, Uolevin johdolla. Tästäkin retkestä nähtiin tekstitetty kuvasarja.

Talvipäiville Keuruulla ja Uudenmaan-Hämeen latualueen järjestötoiminnan kursseille Janakkalassa on osallistuttu.

Vankkaa talvista tunnelmaa henkivänä helmikuun sunnuntaina hiihdettiin 6-majan lenkillä 10-vuotisjuhlahiihtoa. Kuoktehan oli yhtenä osapuolena aikoinaan luomassa tätä erittäin suosittua, majaverkoston kattavaa reittiä. Ulkoilutoiminta vakiintui reitillä nopeasti ja kasvoi siksi eläväksi ja ripeäksi toiminnaksi mitä se on tänäkin päivänä, kun vuosikymmen on vierähtänyt avaushiihdosta. Saimme tähän hiihtoon lisäksemme vieraita Helsingin ja Karkkilan Laduista. Luostarisen Pirjo on hiihtänyt muitakin kuin näitä kotoisia latuja. Tyttö näet oli mukana Suomen Ladun hiihtovaelluksella Tsekkoslovakiassa ja on haltioissaan näkemästään ja kokemastaan.

Uolevilla ja Timolla "pyörii" esitys eräretkeilystä kaupungin diskoikäisille, nuorten kokoontumispaikoissa. Viime keväänä suoritimme koehiihdon Sälinkäälle ja reitti osoittautui kerrassaan hienoksi. Reitillä on m.m. laaja, kaunis Kivilammensuo ja sen takana paljaslakisia "tuntureita" pienoiskoossa.

Muista aikomuksista kannattaa mainita toukokuussa tehtävä veneretki. Olettaa sopii tämän retkimuodon kerhossa lisääntyvän, siksi ahkeraan kerhon miehet ovat lasikuitu kanotteja rakentaneet. Viime keväinen retki Puujoelle oli mieluisa ja virikkeitä antava kokemus.

Aurinko paistaa jo siltä korkeudelta, että alkaa inehmon mieli olla haikea ja levoton. Kuka tietää, vaikka tuntureilla tavattais.

anja

Kavtsin kuulumisia

Onpa meitä etelän ihmisiäkin kerran taas hemmoteltu lumilla ja keleillä, joten eipä ole aihetta valittaa, jos ei hiihtokilometrejä ole kertynyt aika moinen määrä itse kullekin. Mutta ennen kuin noille lumille kavtsilaiset ennättivät, touhusivat he puutalkoissa Kärrikaltiossa lokakuulla sekä osallistuivat tietenkin niin susiasiin kuin susilounaallekin ja viettivät kauniin sään ja revontulen loisteessa pikkujoulua kämpällänsä, jossa myös yösuunnistus kuului ohjelmaan, kuinkas muuten.

Kirkkovuoden aloittivat kerhomme akviivimmat jäsenet käymällä adventtikirkossa jatkaen päivää museokäynnillä eläinmuseoon sen kokoelmiin tutustuen. Kerhomme jäsenet ovat pyrkineet myös osallistumaan Uudenmaan latualueen järjestämiin retkiin ja mm. Karkkilan Ladun järjestämällä patikkaretkellä Vihtijärveltä Karkkilaan oli mukana n. 13 kerhomme jäsentä.

Talven tapahtumahan on aina talvipäivät ja niinpä nytkin lähdimme 16 henkilön voimin tammikuun viimeisenä viikonloppuna Keuruulle, jossa Outsi isännöi Jukojärven kylässä meidän kaikinpuoliseksi viihtymiseksemme. Ja me viihdyimme, totta vieköön erinomaisesti. Niillä, jotka halusivat nukkua mielluummin täällä "etelässä" omissa sängyissään, oli mahdollisuus puolestaan ottaa osaa saman viikonlopun sunnuntaina Jonnen Jotokseen.

Näitä talvisia touhuja onkin sitten harrastettu joko kerhon järjestämänä tai kuinka kukin parhaakseen on katsonut. Eipä olisi sään haltija voi-

Tunturikerho Vihtta

Kerhomme on perustettu v. 1970. Sen alkuunpanijana oli tunnettu Lapinkävijä, nimismies Aare Orhanen, joka kauan epäröityään päätti kutsua asiaan innostuneet koolle perustamaan uutta kerhoa. Ja niin sitten kerhon syntysanat lausuttiin itsensä kunniasuden Bjarne Lampénin läsnäollessa.

Kerhon itseoikeutettuna puheenjohtajana toimi "Fallesmanni" ja hänen johdollaan lähti toiminta ripeästi käyntiin. Tavanomaisten lapin-matkojen lisäksi retkeillään myös maakunnassa sekä jalan että suksin. Kerhon kantajoukkoon kuuluu useita jäseniä, jotka kuuluvat myös paikalliseen ruotsinkieliseen kerhoon Tunturikerho Tammitievaan. Kun tällä kerholla on oma maja Kolarin Äkäslompolossa, seuraa siitä, että kerhomme jäsenet ovat vierailleet paljolti juuri Yllästunturin maastossa. Vieraiksi eivät tosin ole jääneet muutkaan Lapin seudut, mutta esimerkiksi kerhon talkootoiminta on suuntautunut lähinnä Tammitievän majan kunnostukseen. Parin kolmen viimeisen vuoden aikana on polkupyöräily saavuttanut suurta suosiota, josta osoituksena mainittakoon mm. se, että tusinan verran kerhon jäseniä teki yhteisen pyöräretken Maisansalon suvipäivillе viime kesänä. Tietenkin myös ensiaputoiminta ja suunnistusharjoitus ovat olleet tiiviisti kerhon ohjelmassa. Yhteisissä palavereissa on esitetty filmi- ja diasarjoja retkiltä sekä vaihdettu kokemuksia tehtyjen taivallusten johdosta. Kerhon jäsenmäärä on ollut hiljaisessa nousussa ollen se nykyisin hiukkasen alle sadan.

"Fallesmanni" kyllästyi kuitenkin lopulta kenties karttuneitten ikävuosien takia hoitamaan jatkuvasti melko suuritöistä puheenjohtajan tointa. Niinpä hän viime vuoden alussa pyysi päästä reserviin houkuteltuaan sitä ennen työnsä jatkajaksi lupautumaan toisen kovetun Lapin-kävijän, arkkitehti Jussi Sillanderin. Hänen johdollaan on toiminta jatkunut ehkä vielä jonkin verran aikaisempaa vilkkaampana. Muina toimihenkilöinä ovat olleet: varapuheenjohtajana Eila Kattelus, sihteerinä Oiva Lehtonen, rahastonhoitajana Solveig Strömman sekä johtoryhmän muina jäseninä Erik Borgar, Kalervo Kankainen ja Martti Valli.

Kerhon tähänastisen toiminnan tärkeimmistä tapahtumista mainittakoon osallistuminen operaatio Tunturiluutaan, v. 1976 suoritettu 200 km:n mittainen vaellus Saariselällä, seuraavana vuonna tehty Kevonmatka sekä viime vuonna tapahtuneet Haltin valloitus huhtikuun lopulla ja elokuinen Åren-vaellus Ruotsissa. Tunturisusitoiminnasta mainittakoon, että joukossamme on 2 ikäsutta, 5 johtaja- ja 13 tunturisutta.

Tunturikerho Vihttan toiminta vuonna 1978

Yleistä Kerhomme toiminta on kuluneen vuoden aikana ollut huomattavan vilkasta. Tähän on ollut virikkeenä se, että kerhon palaverit ovat muuttuneet säännöllisiksi, samoin ulkoilutilaisuuksia on ollut lähes joka viikko. Kerhon toiminnan yleiset suuntaviivat muotoutuivat jo kunniapuheenjohtajamme ollessa peräsimessä, mutta oman tärkeän panoksensa toiminnan vilkastumiseen on antanut uusi puheenjohtajamme, jonka johdolla jokainen palaverimme on ollut omistettu jollekin määrätylle johtoaiheelle, kuten retkeilyn suunnittelulle, retkeilyvarusteille, kullanhuuhdonnalle ym.

Virkailijat Kerhon toiminnan kannalta huomattavin oli viime vuosikokouksessa tapahtunut puheenjohtajan vaihdos. Entinen puheenjohtajamme, ikäsusi Aare Orhanen oli saanut voittamattoman halun siirtyä reserviin paikaltaan ja sai "ylipuhutuksi" seuraajakseen johtajasuden, arkkitehti Jussi Sillanderin, joka valittiin yksimielisesti tehtäväänsä. Entinen puheenjohtaja kutsuttiin sen jälkeen kerhon ensimmäiseksi kunniapuheenjohtajaksi. Myös varapuheenjohtajan paikalla tapahtui vaihdos, jolloin Arvo Piilikankaan sijaan valittiin Eila Kattelus. Muina virkailijoina ovat toimineet: sihteerinä Oiva Lehtonen, rahastonhoitajana Solveig Strömman, jäsenmaksujen kantajana Raija Lehtonen ja pääemäntänä Marita Byholm. Johtoryhmään ovat edellämainittujen lisäksi kuuluneet Erik Borgar, Kalervo Kankainen ja Martti Valli.

Muut toimihenkilöt: Tilintarkastajat Kaarina Sulander ja Erkki Kajan, varalla Gertrud Back ja Aino Gylling, leikekirjan hoitaja Pirkko Kesäläinen, apuemännät Anna-Liisa Valli, Pirkko Westergård ja Kerttu Kanstren, latumestarit Eila Kattelus, Kalervo Kankainen ja Erik Borgar, jalkapatikan vetäjätKalervo Kankainen ja Martti Valli, pyöräilyn vetäjät Lasse Bäckman ja Oiva Lehtonen, suunnistuksen ohjaajat Erik Borgar ja Reijo Haapanen sekä linja-automatkojen rahastajat Martti Valli ja Erik Granholm.

Jäsenistö. Kerhon jäsenmäärä on ollut hiljaisessa kasvussa vuoden aikana. Jäsenmaksun, joka viime vuosikokouksessa määrättiin 5 markaksi ensimmäiseltä perheenjäseneltä ja 3 markaksi seuraavilta, on suorittanut 73 jäsentä. Lisäksi kerhon kirjoissa on sellaisia jäseniä, jotka eivät ole käyneet kerhon tilaisuuksissa, joten heitä ei ole voitu jäsenmaksua periä. Tällaisia jäseniä pidetään jäsenmatrikkelissa parin kolmen vuoden ajan.

Kerhon kokoukset. Kerho on pitänyt palavereita säännöllisesti joka kuukausi kesäaikaa lukuunottamatta. Kokouksissa, joista jokainen on käsittänyt jonkin erityisaiheen, on päytäkirjaan merkitty kaikkiaan 46 pykälää, ja on tilaisuuksissa ollut saapuvilla yhteensä 203 jäsentä ja heidän vierastaan.

Edustukset. Keskiviikkona 16.8.78 pidetyssä Vaasan urheilulautakunnan kokoonkutsumassa neuvottelutilaisuudessa, johon olivat saapuneet kaupungin eri kuntourheiluseurojen edustajat, edustivat kerhoamme sen puheenjohtaja ja sihteeri. Tilaisuudessa sovittiin eri seurojen kuntourheilutempauksista syksyn aikana. Tällöin päätettiin mm. siitä, että Vihtta järjestää kaupunkilaisille ohjatun pyöräilyretken torstaina 21.9.78 alkaen kello 17.30.

Syksyn susiaisissa Helsingissä 4.11.78 edustivat kerhoamme Anna-Liisa ja Martti Valli. He osallistuivat myös samassa yhteydessä pidettyyn Tunturilatu r.y:n vuosikokoukseen.

Latupuku. Suomen Ladun vuoden alussa käyttöön ottamaa uutta latupukua tilattiin myös kerhomme jäsenille. Puvun hinta, joka oli 280 mk, osoittautui edulliseksi ja niinpä puolitoistakymmentä vihttalaista tilasi puvun itselleen. Jostakin käsittämättömästä syystä Suomen Latu on kuitenkin lopettanut pukujen toimittamisen, joten niitä ei enää ole mahdollista saada.

Arpajaiset. Maaliskuisessa palaverissa arvottiin puheenjohtajan lahjoittama Lappia käsittelevä teos, jonka voitti Eino Kajava. Marraskuun palaverissa myytiin Raijan lahjoittaman kirjoitussetin ja pikkujoulujuhlassa yhteisesti hankitun herkkukorin arvat. Edellisen voitti Kalervo Kankainen ja jälkimmäisen Anna Grev. Tulot arpajaisista olivat yhteensä 300 mk.

Lieksan matka. Kerhomme jäsen, lehtori Katriina Keronen oli kutsunut Vallinojan Eijan välityksellä vihttalaiset vierailemaan Lieksaan kevään aikana. Vierailumatka alkoi perjantaina 19. 5. 78. Kaukon autoon sijoittui kaikkiaan 21 retkeläistä, joista kerholaisia 12. Sää oli mainion lämmin ja aurinko paistoi. Matkareitti oli seuraava: Vaasa – Kokkola – Iisalmi – Rautavaara – Nurmes – Lieksa. Perille saavuimme yöllä klo 1.30 aikaan. Majoittumispaikkana oli Lieksan seurakunnan leirikeskus, jossa emäntämme Katriina oli vastassa teetarjoiluin.

Seuraavana päivän aamupalan jälkeen nousimme linjuriin ja huristimme n. 20 km:n päässä oleville vielä valjastamattomille Ruunaan koskille, jossa kävimme ihailemassa Neitikosken kuohuja. Sieltä palattua aterioimme, jonka jälkeen lähdimme Vuonisjärvelle, jonne oli matkaa n. 30 km. Siellä tutustuimme kuvanveistäjä Eeva Ryynäsen todella upeisiin puuveistoksiin, jotka kaikki olivat hyvin suurikokoisia. Vaatimaton, hyvin sympaattinen taiteilija kertoili töistään ja lähiajan suunnitelmistaan. Tutustuimme ateljeen ohella myös taiteilijan kotiin, joka keittiön kaappeja myöten oli täynnä veistoksia. Paluumatkalla poikkesimme partiolippukunta Lieksan Soihdun majalle, jossa oli tilaisuus ottaa aurinkoa ja uida. Majoituspaikkaan palattuamme aterioimme ja saunoimme. Iltaa vietettiin vielä takkavalkean ääressä, jonka aikana Eija arpoi hankkimansa arpavoitot, joita oli puolisentusinaa.

Sunnuntaina lähdettiin aamupalan jälkeen Lieksan kirkkoon, jossa Katriina saarnasi. Seurasi maukas ateria ravintola Aiga-Brihassa, jonka jälkeen käytiin kotiseutumuseossa. Sitten alkoi paluumatka, joka tehtiin eteläisempää reittiä kuin menomatka. Nurmeksessa tutustuttiin aitokarjalaiseen Bomba-taloon, joka oli rakennustöittensä viimeistelyvaiheessa. Paluumatkalla sateli aina silloin tällöin, mutta se ei tahtia hidastanut, sillä perillä kotona oltiin jo klo 23.

On todettava, että matka onnistui erittäin hienosti. Tästä lankeaa kiitos Eijalle, joka Katriinan kanssa toimi vierailun järjestäjänä.

Hiihto- ja patikkaretket. Talven aikana jatkuivat kerholaisten Lapinmatkat totuttuun tapaan. Näistä retkistä lienee huomattavin Gyllingin Ainon vetämänä suoritettu Haltin-vaellus, johon kerholaisista osallistuivat myös Erik Granholm, Toivo Valtonen ja Pirkko Westergård, joka tällöin sai susivaatimuksiin kuuluvan talvivaelluksen suoritetuksi. Retkeläiset tulivat valloittaneeksi puoliksi vahingossa myös Ridnitstshokan, vaikkei se kuulunutkaan suunnitelmiin. Toinen joukolla suoritettu matka suuntautui Posion Lapiosalmelle, jossa sikäläisen eräleirikeskuksen maastossa hiihteli 8 kerholaista "Fallesmannin" ja Kankaisen Kalervon vetäessä joukkoa. Myös Kolarin Äkäslompolossa kävivät ainakin kerhoomme kuuluvat tammitievalaiset, samoin varsin useat kerhon jäsenet tekivät yksityisiä hiihtoretkiään eri puolille laajaa Lapin lääniä.

Myös kotiseudulla käytiin joukolla hiihtelemässä pääasiassa Öjbergin maastossa. Huipentumaksi muodostui 50 km:n mittainen laturetki, johon osallistui yhteensä 11 kerholaista. Botnia-hiihdon suorittivat kerholaisista Gudrun Juslin, Solveig Strömman ja Aare Orhanen.

Keväisiä patikkaretkiä tehtiin muutaman kerran. Tässä yhteydessä

Jatkuu 7. sivulla

Tunturikerho Kolbma

Tunturikerho Kolbma perustettiin Tampereella 27 toukokuuta 1967 paikalliseksi tunturilatulaisten yhteistoimintaelimeksi. Jo ennen perustamista oli paikkakunnan tunturisusien kesken ollut yhteisiä toimintoja noin parin vuoden ajan. Kolbman jäseniksi ovat päässeet toiminta-alueella asuvat Tunturilatu r.y:n jäsenet sekä kerhotoimikunnan harkinnan mukaan muutkin tunturiretkeilyä harrastavat henkilöt. Jäsenmäärämme oli syksyllä 1978 noin 180 henkeä. Kerhomme jäsenet ovat pääosin kotoisin Tampereelta. Noin kolmannes on kotoisin muualta, lähinnä ympäristökunnista.

Kerhoilloissamme joka toinen maanantai (kesäkuukausia lukuunottamatta) on kokoonnuttu jonkun harrastusalaamme liittyvän aiheen pariin. Olemme saaneet kuulla ulkopuolisten asiantuntijoiden kertovan suksien voitelusta, ympäristönsuojelusta, Suonikylän koltista ja useana iltana on SPR:n kouluttaja vetänyt ensiapukurssia. Opintokerhojen puitteissa omien jäsenten pitämät alustukset retken suunnittelusta, ja toteuttamisesta, retkeilyvälineistä, suunnistuksesta sekä retkialueista ovat tuoneet mielenkiintoista sisältöä kerhoiltoihimme. Useina iltoina olemme ruotineet retkeilyvälineiden hyviä ja huonoja puolia ja näistä laadittiin kirjallinen selostus, joista monisteita on jaettu myös kerhon ulkopuolisille. Muista viimeaikojen mielenkiintoisimmista kerhoiltojemme aiheista mainittakoon Lapin kirjallisuus, kullanhuuhdonta, autiotupatietojen tarkistus, jalkinetietous ja valokuvaus retkillä. Retkillä syntyneitä ideoita varusteiden kehittämiseksi on jatkettu kerhoilloissamme. Olemme valmistaneet oman rinkkatyypin, suunnitelleet anorakin mallia, kehitelleet levennettyä ahkiota sekä paljon muita pienempiä parannuksia on toteutettu retkeilyvälineisiin. Keväällä ja syksyllä meillä on ollut kuvailta, joissa on katseltu kolbmalaisten viimeisimmät ja joskus vanhatkin retkikuvat, diat ja filmit. Olemme myös saaneet nähdä ulkopuolisten mielenkiintoisia filmejä ja dia-sarjoja. Kerhoilloissamme on viimeaikoina ollut ilahduttavan runsaasti väkeä, keskimäärin noin 30 henkeä. Eniten joukkoa ovat kiinnostaneet pikkujoulujuhlamme, joihin saapuu jäseniä läheltä ja kaukaa, monet perheensä kanssa sekä joitakin vieraita.

Retkeilytoiminnassamme on ollut pääasiallisena kohteena Latosaaren kämppä Orivedellä. Siellä olemme viettäneet useita viikonloppuja hiihdellen ja kävellen, seurustellen ja savusaunassa saunoen. Paikka on ollut erinomainen retkeilytietojen ja -taitojen harjoittamiseen, siellä olemme kokeneet mm. latusuunnistuksen, suksipaarien teon, laavulauttan kokeilun ja rakovalkean rakentelun. Latosaaren kämppää olemme käyttäneet myös vaellusten tukikohtana ja eräiden tilaisuuksien pitopaikkana. Suomen Ladun 40-v. tilaisuuksiin liittynyt Suomen Latu-hiihto kulki myös Latosaaren kautta. Noin 50 km pitkä latuosuutemme Orivedeltä Tampereelle koehiihdettiin kahtena edellisenä talvena ja sitä tullaan myös tulevaisuudessa hiihtämään, siksi kauniitten, vaihtelevien ja eräänlaisten maisemien halki se kulkee. Viikonloppuvaelluksemme ovat suuntautuneet myös sellaisille kuuluisille kohteille kuin Siikaneva, Seitseminen, Haukkamaa ja Helvetinkolu. Lyhyempiä päiväretkiä teemme lähiympäristöön ja osallistumme latu- ja polkuretkiin. Pirkan hiihdossa meillä on perinteellisesti ollut oma huoltoasemamme, jossa on syötetty ja juotettu oma väki ja tuttavat sekä muut enemmän tai vähemmän apua tarvitsevat. Toimintaamme ovat kuuluneet toisinaan metsämarssit. Näillä metsänistutus- ja perkaustalkoilla on kartutettu kerhon kassaa huomattavasti.

Kerhomme järjestämät Lapinretket ovat suuntautuneet monille seuduille ja monenlaisin tavoittein. Useimmiten tavoitteena on ollut vain vaellus, hiihtäen tai kävellen, pitkä tai lyhyt, mutta kokemuksia antavana. Kerhomme 10-v. taipaleen kunniaksi suoritimme juhlavaellukset kolmeen kohteeseen, nimittäin Haltille, Pallastuntureille sekä Kebnekaiselle. Joskus on retkiemme päätarkoitus ollut talkootoiminta kuten Sudenpesän kunnostaminen, Ykinsillan rakentaminen, Tunturiluuta operaatio ja Susitalaksen rakentaminen. Lukemattomat ovat ne retket, joita kerhomme jäsenet suorittavat omatoimisesti. Tilastoa niistä on yritetty pitää, mutta turhaan.

Pääjärjestöjemme Suomen Ladun sekä Tunturiladun eri tilaisuuksiin luonnollisesti osallistumme, tosin vain aktiivisempi osa meistä, sellaiset jotka ovat saavuttaneet tuttavuuksia laajemmalti. Suomen Ladun leiripäiville oli aikaisemmin osallistuttu yksityisesti, mutta v. 1971 leiripäivät Salmissa kokosi suuremman joukon kolbmalaisia, mm. kaksi joukkuetta vaelluskilpailuun. Sen jälkeen olemme joka vuosi osallistuneet leiripäiville 8 – 15 hengen voimin. Tunturiladun talvileiripäivät, Ulko-Tammion retki sekä vierailut muiden tunturikerhojen luona kuuluvat ohjelmaamme, kuten myös talkootoiminta.

Toiminnassamme ovat muodostuneet kohokohdiksi eräät yksittäiset, paljon valmisteluja ja töitä vaatineet tilaisuudet. Vuonna 1969 järjestimme Tampereella Tunturiladun vuosikokouksen ja susivihkiäiset (järjestämme myös tänä vuonna). Seuraava tilaisuus oli vuonna 1970, jolloin 24 hengen voimin perusteellisesti kunnostimme "Sudenpesä"-autiotuvan Saariselällä. Suuritöisin tilaisuus oli vuonna 1974 järjestetty Erävaelluksen SM-kilpailut Kurun-Ruoveden maastossa. Sitten olivatkin vuorossa omien 10-v. juhlien järjestäminen ja Tunturiladun talvileiripäivien järjestäminen. Viimeisin tilaisuus oli Suomen Ladun leiripäivät vuonna 1978, joissa järjestimme vaelluskilpailun. Yhdentoista toimintavuoden aikana kerhomme on saavuttanut mainetta eri tavoin. Vaativiin Erävaelluksen SM-kilpailuihin osallistuminen sekä menestys niissä on tuonut kerhomme nimen esille radiossa ja sanomalehdissä. Tähän kilpailuun osallistuminen on koettu hyödyllisenä. Se on kartuttanut merkitsevästi osanottajien retkeilytietoja ja -taitoja, tuodessaan esille uusia asioita ja kannustamalla harjoittelemaan sekä opettanut harkitsemaan tarkoituksenmukaisia retkeilyvälineitä. Kolbmalaiset ovat olleet mukana näissä kilpailuissa alusta asti ja tähän mennessä yhdeksässä kilpailussa on kerhoamme edustanut yhteensä 15 joukkuetta. Menestys on ollut laidasta laitaan. Mitaleita on tullut 2 kultaista, 1 hopeinen, 2 pronssia, pistesijoja sekä muita sijoituksia, aina viimeistä sijaa myöten. Suomen Ladun leiripäivien vaelluskilpailuihin olemme osallistuneet lukuisia kertoja ja kaiken väriset mitalit on näistäkin kilapiluista saavutettu ja yksi kiertopalkinto on jäänyt omaksi. Tunturiladun talvileiripäivien vaelluskilpailun on kerhomme partio voittanut kerran.

Kerhomme jäsenet ovat aktiivisesti osallistuneet järjestötoimintaan ja jäsentemme asiantuntemusta on käytetty hyväksi eri valiokunnissa sekä muissa tilaisuuksissa. Monet ansiomitalit on myönnetty jäsenillemme näistä sekä muista ansioista.

Erilaisten suuritöisten ja vaativien tehtävien onnistuneet järjestämiset ovat tuoneet kerhollemme mainetta niin, että meille tyrkytetään vastaavanlaisia tehtäviä. Loppujen lopuksi, paras saavutuksemme on se, että kerhomme elää. Jäsenmäärämme kasvaa hiljalleen, toimintamme

Jatkuu 7. sivulla

nänen, mutta mikä "lapselle" nimeksi. Nimen löytämiseksi julistettiin nimikilpailu, mutta koska Tunturiladun johtokunta oli esittänyt numerojärjestystoivomuksen, niin seuraavassa 20. 11. 1972 pidetyssä kokouksessa äänestyksen tuloksena tätä toivomusta noudatettiin ja kerho sai nimekseen KAVTSI (= 8). Kerhon säännöt hyväksyttiin Tunturilatu r.y:n johtokunnan kokouksessa 15.12. 1972.

Oman tunnuksen löytämiseksi järjestettiin myös kilpailu, jonka tuloksena Esko Alènin sommittelema merkki nähtiin ensimmäisen krran kiertokirjeen n:o 4/1973 oikeassa yläkulmassa mustavalkoisena. Hihamerkiksi valmistettuna värit noudattavat susimerkin värejä: valkoista, sinistä, keltaista ja punaista.

Kerhon toiminta alkoi vireänä. Pidettiin kerhoiltoja kerran kuussa, lenkkeiltiin milloin pidempiä sunnuntaisin tapahtuvia, milloin lyhyempiä iltaisin suoritettuja lenkkejä. Viikonloppuretkiä järjestettiin eri kohteisiin ja oman kämpän hankkimiseksi ryhdyttiin toimenpiteisiin järjestämällä mm. myyjäisiä ym. Jäsenlukumäärä 30. 9. -73 oli 254, josta se on lisääntynyt nykyiseen 346 jäseneen. On vain todettava, että aktiivisuus jäsenten ksekuudessa pyörii n. 30 – 40 jäsenen ympärillä, muut ovat sitten niitä "nukkuvia".

Samoja linjoja on kerhon toiminta noudattanut jatkossakin. Susiksi aikoville on pyritty järjestämään ensiapu- ja suunnistuskursseja, toimittu työrukkasena Tunturiladun eri tilaisuuksien järjestämisessä, osallistuttu niin Suomen Ladun järjestämille leiripäiville kuin Tunturiladun Talvipäivillekin kilpailujoukkuein ja kannustavin kannattajin.

Kolbman kuulumisia

Sitten viime kuulumisten täälläpäin ei ole mitään maailmaa mullistavaa tehty. Olemmepa vain touhunneet omalla sarallamme ja poikettu toistenkin saralle kun on kutsuttu. Nyt on ollut hiljaista, mutta edessäpäin on merkittäviä tapahtumia, huipentuen syksyllä pidettäviin Susiaisiin. Viime Susiaisissahan tavattiin ja vuosikokouksessa tuotiin esille, että vuoden -79 Susivihkiäiset pidetään Tampereella. Näiden valmisteluja on jo tehty niin pitkälle, että tiedämme tilaisuuksien pitopaikat ja nyt alamme kehittämään ohjelmaa, josta yritämme saada entistä monipuolisempaa.

Muuta toimintaa on ollut mm. viime vuoden puolelta kuvailta ja pikkujoulujuhla. Kuvailtamme oli tavallisuudesta poikkeava sillä tavalla, että jos ennen on katseltu muutaman henkilön pitkä diasarja, niin nyt katseltiin useamman henkilön lyhyt dia-sarja. Ilta muodostui näin nopeatempoiseksi ja vaihtelevammaksi eikä kukaan päässyt torkahtamaan. Mitä taas mukavaan pikkujouluun tulee, niin juhlasta tulee onnistunut kun sen valmisteluihin todella paneudutaan ja kaikki saadaan mukaan, osallistumaan johonkin toimintaan. Arpomalla valitsimme kilpailujen ja leikkien osanottajat, puuron ja kahvin tarjoilijat sekä muut tarpeelliset "toimihenkilöt". Vuoden alussa meillä oli tilaisuus tutustua Kansanperinteenlaitokseen ja sen runsaaseen soitinkokoelmaan. Prof. Ala-Könnin asiaatunteva ja hauska tarinointi noituudesta sekä eri soitinten esittely oli kiintoisaa. Oikean suurikokoisen noitarummun näkeminen ja sen äänen kuuleminen oli vaikuttavaa. Suurikokoisessa salissa rummutettuna siitä lähti mahtava pauhu. Ei ole mikään ihme, että aikoinaan noidilta on mennyt taju kankaalle, kun ovat sitä pienessä kodassa rummuttaneet.

Tammikuussa suoritimme viikonvaihteessa hiihtovaelluksen Siikanevalta Latosaaren kämpälle. Siitä muodostuikin sellainen, jota ei helpolla unohda, mutta jonka haluaisi unohtaa. Kuusi henkeä meitä oli polkemassa syvää ja pitkää uraa hankeen, jäätynein suksenpohjin ja loppumatkalla päreet palaneina. Kerran jouduimme kahlaamaan sulassa vedessä, kerran taas jouduimme hirmumyrskyn kaatamaan metsikköön. Runkoja ja juurakoita oli sikin sokin laajalla alalla ja me siellä seassa, sukset kainalossa keinotellen eteenpäin runkojen yli tai ali. Joskus taas reittimme osui vanhoille kärryteille, joiden päälle lumiset puut olivat taipuneet. Niitä kun sauvalla tökki, niin aukkoa kyllä tuli ja lumet tuli niskaan. Teltoissa yöpymisessä oli omat murheensa, alkaen niiden pystytyksestä. Suksien, sauvojen, risujen ja lisänarujen avulla ne saatiin pysymään pystyssä, vaikka tuuli ravisteli pitkin yötä märkiä lumipaakkuja puista telttojen päälle, niin teltoissapa vain nukuimme. Vaikka väsyneinä ja läpimärkinä saavuimme sitten Latosaareen, niin muuten oli mukava reissu.

Kuukautta myöhemmin vietimme Latosaaressa tyttöjen järjestämää laskiaisriehaa aurinkoisissa oloissa. Kahvilla ja vaatimattomalla nimipäiväkaakulla aloitettiin päivä ja sen jälkeen oli hauska tehtävälenkki. Illalla saunomisen jälkeen selvitettiin tehtävälenkin tulokset. Pistelaskusysteemi oli niin oikeudenmukainen, että kaikki saivat yhtä paljon pisteitä eikä kenellekään tullut paha mieli. Ja taas juotiin kahvia sekä syötiin jo toista nimipäiväkaakkua.

Viimeisin tapahtuma meillä on ollut Pirkan Hiihto ja sen yhteydessä Valtakunnallisen laturetken perhelenkki, jonka järjestäminen oli suurimmaksi osaksi meidän harteillamme. Pirkan Hiihdon reitillä suoritettu Tahkon Vaellushiihto oli todella retkeilyhenkinen tilaisuus voiteluongelmineen, vesisateineen ja myrskyineen. 16 kolbmalaista, reppuselkäistä hiihtäjää, sai kokea tämän sekä oman huoltoaseman kestityksen. Meille on tullut tavaksi, että ne jotka hiihtävät Pirkan Hiihdon kymmenettä kertaa, järjestävät huoltoasemallemme kahvin ja täytekakun, jota sitten tarjoillaan tutuille ja tuntemattomille. Pitkin talvea pari tyttöä puhui tulevansa myös porukkaan hiihtämään, ensimmäistä kertaa Pirkan Hiihtoon, mutta puheeksi se vain jäi. Se hyvä puoli asiassa oli, että miehet alkoivat harjoitella tosissaan.

Kesällä aiomme osallistua mahdollisimman runsaslukuisesti Tunturiluutaoperaatioon. Tähän operaatioon osallistumalla ajamme retkeilyväen etuja, siksi tärkeä ja suhteita parantava tilaisuus se on. Yritämme sovittaa retkiämme Tunturiladun siivousalueille ja toivottavasti tapaamme paljon tuttuja siellä.

Tällaisia ovat olleet Kolbman viimeaikaiset tapahtumat, ei mitään sen kummempia, mitä nyt taas kävimme talvipäivillä vähän rohmuamassa.

Saivare

Tunturikerho Logen "perustamiskertomus"

Tapani Piiraisen juttua mukaillen.

– NÄIN SIINÄ ON KÄYNYT – vaan ompi lapsikin –

On yritetty ennenkin

Tunturiladun kerhoajatus oli jo pitkään itänyt eräiden Turun seudun susien mielissä. Kerhon perustamisesta oli puhuttu joskus Turun Ladun tilaisuuksissa ja susien epävirallisen yhteenliittymän "Turun Susipartion" kokoontumisissa, erityisesti Gunnar Sinervän toimesta.

Vastustava kanta oli kuitenkin niin voimakas, että ajatus kuoli aina alkuunsa. – Katsottiin, että samat henkilöt toimisivat turikerhon perustamisen jälkeen niin Turun Ladussa kuin tunturikerhossakin, eikä se näin toisi mitään uutta toimintaan vaan hajottaisi nyt yhdessä toimivan joukon.

Veri vaihtuu

Susipartion saadessa aina vuosittain uusi jäseniä vihityistä tunturisusista – ja kun susipartion viimeinen kokoonkutsuja "nukkui talviuneen" rodulleen luonnonvastaisesti, niin alkoi aika kypsyä Turun seudun Tunturilatulaisten kokoamiseksi uudelleen samaan laumaan, varsinkin kun eräät vanhat sudet biologian lakien mukaan alkoivat vetäytyä yksinoloon – jättäen susipartion.

Susi ulvoo

Pimeimpään vuodenaikaan tammikuussa 1978, jolloin vapaat luontokappaleet voimakkaimmin tuntevat tarvetta yhdessäoloon, teki Hemmo Kivilaakso kyselyn allekirjoittaneelle tunturikerhon prustamiseksi Turkuun. Sanoin Kalevi Kanervan soitelleen minulle samasta asiasta pari kertaa viime vuonna.

Asiaa ryhdyttiin kolmiyhteisesti ajamaan. Sudet ja sudenmieliset (Tunturiladun Varsinais-Suomen alueella pesivät jäsenet) ulvottiin kokoon Oaivi-Tapsan laatimalla julisteella. – Pitkään hajallaan sudet ja sudenpennut kuulivat kutsun – ja tulivat runsaslukuisesti kukin omilta tuntureiltaan kivikylään, ensimmäiseen tilaisuuteen 19. 2. 1978 keskustelemaan ja päättämään Hemmon johdolla tunturikerhon perustamisesta Varsinais-Suomeen.

Synnytys

Perustajien esikuvakerhona ollut tamperelainen Tunturikerho Kolbma ja sen puuhaihmiset Yrjö ym:t tulivat auttamaan synnytyksessä, se sujuikin ilman sanottavia "polttoja".

Pieni tunturikerholainen tuli maailmaan oikeassa järjestyksssä – Lapin lakki päässä ja eräsukset jaloissaan.

Myöhemmin tämä Tunturiladun kymmenes kerho sai Tunturiladun johtokunnan kokouksessa nimen LOGE.

Kasvatuksen suunta

LOGE:n toiminta pohjautuu Tunturiladun mallisääntöihin ja sille vanhalle Tunturilatuhengelle jota voimakkaimmin aikoinaan puhalsi Jam Jam Lampen ja joka sitten on henkevöitynyt moneen suuntaan.

Omakohtaistakin on otettu sääntöihin Saamelaiskulttuurin vaalimisen lisäksi, luonnonsuojelu, missä koetamme olla esimerkkeinä muille omalla käytöksellämme.

Perhe kasvaa

Käytännön toimenpiteiden jälkeen on nuori kerho saanut uusia innokkaita jäseniä. LOGEn ensimmäisen kokoontumisen paristakymmenenestä perustajajäsenestä katras on nyt lähes vuoden ajan kasvanut tasaisesti seitsenkymmenpäiseksi laumaksi.

Jäsenistömme lienee pääosin turkulaisia, mutta kerhomme toiminta-alue on Varsinais-Suomi, ja lisäystä vahvuuteen toivommekin mahdollisimman laajalti ympäristökunnista. Siihen apuna lienevät lähiaikoina julkaistavat artikkelit Logesta juuri näiden ympäristökuntien lehdissä. Varovaisen tunnustelevasti on jäsenhankinta käynnistetty. Aiemmin olemme kättä ojentaneet kiertokirjeiden muodossa vain Turun Ladun tunturilatulaisille. Jäimme odottavalle kannalle. Uskomme yhteistoimintaan – yhdessä suuren latuperheen jäseninä voimme toiminnoillamme edistää tavoitettamme joka tähtää ensisijaisesti luonnossa tapahtuvaan liikuntaan ja eräretkeilyyn.

Ensiaskeleita

Vanhan suomalaisen talkoohengen ja toimintatavoitteidemme innoittamina olemme saaneet jo jotain näkyvää aikaan.

Kurjenrahkan suoalueen reunaan Raakanokkaan on noussut kotakenttä saamelaisine rakenteineen, polttopuuta on kerätty runsaasti. Vanha turvetalli purettu kammin rakennusaineiksi. Tämä on ollut mahdollista maa-alueen omistajan Tuure Laaksosen ainutlaatuisen myönteisestä suhtautumisesta logelaisia ja toimintaamme kohtaan. Kerhollamme on oma hihamerkki, kilpailun tuloksen pohjalta toteutettu. Ulkoiluvaatteissamme on tyylikkäästi kerhon nimi.

Koirasaaressa on kunnostamamme vanha tukkikämppä käytössämme retkeilyn tukikohtana ja kerhoiltojen viettopaikkana. Siellä vietettiin pikkujoulua paukkuvassa pakkasessa koko viikonlopun ajan jotkut rakotulilla ja louteen alla osa kämpässä. Kokoontumispaikkoja on toki muuallakin, olemme kiertäneet Raisiot, Paattiset ja Liedot sekä silloin tällöin aina Turussakin. Omaisuutemme, niin kalustollinen kuin rahallinenkin on kasvanut lähinnä jäsenten avuliaisuudella. Myös ulkopuoliset ovat tukeneet toimintaamme, kiitos jäsenkuntamme tuttavuuksien. Erikoisesti kotamme ISID, Pentti on näissä hommissa kunnostautunut.

Myös koulutustoiminta on vireillä, perustettiin jaosto hoitamaan tätä, samoin kuin jaostot julkaisu- ja retkeilytoimintaa varten.

Lapin taikaa ja symboliikkaa

Kotakentälle ilmestynyt monipäinen seita tahtoo ilmentää eritasoissa ja eri suuntiin olevilla päillään toimintojamme ja tavoitteita, kuin myöskin jäsenkuntamme erilaisuutta, joka on Hemmoa lainatakseni – kerhomme rikkaus. Kun vain muistamme, että kaikki "päät" ovat istutettu samaan runkoon LOGEen ja sitä kautta emäpuuhun Tunturilatuun.

Odotuksia, toiveita

Tunturilatu on avattu Varsinais-Suomeen. Toivoa täytyy ettei tilapäiset tuiskulumet tuki latuamme. Odotamme sille innokkaita eräihenkisiä kulkijoita joita kiehtoo se aika ja elämisentavat, jotka esivanhemmillemme ovat olleet jokapäiväistä karua elämää.

ANTERON 50:s huippu

Tunnettu "huiputtaja" ja Tunturiladun puheenjohtaja, tunturi-, johtaja- ja ikäsusi Antero Tarvainen huiputtaa 6. 6. 1979 viisikymmentä vuotta.

Ensimmäinen konkreettinen tapaamisemme tapahtui 1950, jolloin Antero kävi SL:n toimistossa kertomassa turvekammin rakentamisesta Saariselälle. Työn teki kaksi silloista nuortamiestä Antero Tarvainen ja Unto Tovi. Siitä se lähti tomeran ja jämäkän, mutta aina hyväntuulisen ja hymyilevän Anteron tie Tunturiladun huipulle. Tunturisuden numero on 69, johtajasuden numero 3 ja ikäsuden 21. Tunturiladun johtokunnan jäsenyys alkoi 1957, varapuheenjohtajuus -70 ja puheenjohtajuus 1971.

Antero on ollut mukana aktiivisesti mm. Sarmin rakennustoiminnassa, kuin myös Ykin II -sillan rakennuspuuhissa. Hänen panoksensa on ollut ratkaiseva paikalliskerhojen organisoimisessa ja toiminnan innostamisessa sekä oikean lapinhengen luomisessa niin myös susivihkiäisten seremonioissa.

Edelleen Antero on ollut Suomen Ladun hallituksen jäsenenä 4 vuotta, kuulunut tunturivaliokuntaan, Kiilpään hoitokuntaan, vetänyt erävarusteiden kokeiluleiriä, Lapin seminaaria jne.

Niin, onhan Anterolla siviilityöpaikkakin Johtamistaidon Opisto r.y:n apulaisostopäällikkönä v:sta 1971 lähtien.

Kun näin ennakolta onnittelemme Anteroa, pyydämme lukijoilta anteeksi tätä ennakkojuttua, koska olette tottuneet saamaan tiedot viime kädessä tai aikatavalla vanhettuneina. Mutta onhan toki asia sittenkin tämän ennakon arvoinen. Tietenkin tämä onnittelu olisi pitänyt esittää lapinkielisenä, mutta kun tuo kielitaito on heikko.

Jonne Saastamoinen

OUTSI

Outsin toiminta alkaa vähitellen saada vakiintuneet muodot. Oli vaikea aloittaa, kun ei juuri kukaan tuntenut toistaan. Nyt on toisin. Kerrottakoon aluksi vuoden 1978 johtokunnan kokoonpano: Jouko Järviö (puheenjohtaja), Pentti Häyrinen (varapuheenjohtaja), Ritvis Loimio (sihteeri), Anna-Liisa Hietala, Lahja Hirvonen (emäntä) apunaan Hilkka Mäkelä ja A-M. Matikainen, Aulis Sihvo (retkitoiminta), Pekka Kolari (kerhotoiminta) apunaan Heikki Pajulahti sekä Salli Oikari ja Aapo Paavilainen. Rahastonhoitajana toimii Sirpa Patvikko. Jäsenmaksu on edelleen 5 mk ja se pyydetään suorittamaan kerhon tilille SYP-Yliopistonkatu 34 Jyväskylä 223321-501320-6.

Kerhoillat ovat kuukauden ensimmäisenä maanantaina, kevätpuolella 6.2., 6.3., 3.4. sekä 8.5. Paikka SYP:n kerhohuone Yliopistonkatu 34 paitsi 8. 5. Ladun majalla. Kevään merkittävimmät tapahtumat ovat tähän mennessä Punaisen Ristin EA-1 ensiapukurssi viitenä peräkkäisenä torstaina alkaen 12.1., osanottajia 22 sekä osallistuminen latuhiihtoon 11. – 12. 2. 78. Huhti- ja toukokuun ohjelmassa on hiihtovaellukset Lapissa.

Outsin hihamerkkiä, jonka on suunnitellut taiteilija Ahto Nummінen, saa sihteeriltä 10 mk/kpl.

Outsin nimestä

Viimeksi ilmestynyt lehtemme kirjoitti pitkään ja perusteellisesti tunturikerhojen nykyisistä ja tulevista nimistä. Samalla se ei tuntunut hyväksyvän Outsi-nimeä, vaan esitti sen tilalle moitteetonta (?) muotoa Ovtsi.

Kun nimikysymyksen ollessa ajankohtainen yritin jäljittää asiantuntijaksi mainittua professori Mikko Korhosta, ei häntä mm. Oulun yliopistossa tunnettu ja kirjeeni tuli takaisin. Tässä tilanteessa otin yhteyden vanhoihin Lemmenjoen ystäviini Kirsti ja Juhani Jomppaseen. Vastaus kuului näin: "... Yhdeksän kirjoitetaan lapiksi oikeaoppisesti ovcci. Ja lausutaan kuin 'ouhtsi'. Joten aika erikoinen nimi teidän kerhollenne tulee"

Kun esitin tätä nimeä merkkimme suunnittelijalle taiteilija ja heraldikko Ahto Nummiselle, hän sanoi suoraan, että älkää ottako sellaista nimeä, joka pistää asiaa tuntemattoman kielen solmuun. Kyllä teillä on tällaisessa tilanteessa oikeus yksinkertaistaa kirjoitustapa. Näin syntyi Outsi. Sain myös tietää, että saamenkielessä murrealueesta riippuen tästä on kuusi eri muunnelmaa ja ettei saamenkieli tunne s-kirjainta.

Tällä hetkellä nimi Outsi on vakiintunut käyttöön ja koska se on myös hihamerkeissämme, meillä ei ole aihetta harkita nimen muuttamista, jonka olemme yksimielisesti hyväksyneet.

J. K. J.

Moottorikelkkareitit alkavat hahmottua

Moottorikelkkareitit Lappiin alkavat hahmottua. Sisäasiainministeriö on antanut Lapin seutukaavaliitolle tehtäväksi laatia alustava ehdotus niistä alueista, joilla moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastokäyttöä tulisi rajoittaa tai kieltää se kokonaan.

Liikkumismahdollisuudet valtion maille selvittää metsähallitus ja yksityismaihin paneutuu tutkija Ossi Repo. Repo laatii alustavan ehdotuksen niistä reiteistä ja alueista, joilla talvella lumiaikaan voisivat moottorikelkalla ajaa myös ne väestöryhmät, joilla ei maastoliikennelain nojalla ole siihen muuten mahdollisuutta. Työn tulee olla valmis vuoden loppuun mennessä. Tutkimusta varten on varattu rahaa tänä vuonna 10 000 markkaa.

Lappiin liittyvää kirjallisuutta

Kuvateoksia:

A.E. Järvinen: Valitut tarinat. Kuvittanut Seppo Polameri. WSOY. Sid. 80,–, ns. 99,–

Yrjö Kokko: Neljän tuulen tie. 7. p. WSOY. Sid. 80,–, ns. 99,–

K.M. Wallenius: Miesten meri. Kuvittanut Erkki Tanttu WSOY. Sid. 80,–, ns. 99,–

Samuli Paulaharju: Tunturien yöpuolta. Kuvittanut Urpo Huhtanen WSOY. Sid. 80,–, ns. 99,–

Ernst Manker: Kahdeksan vuodenajan kansa. Svenska Förlags Ab Nordbok. Sid. 115,–

Lisälehdet Andreas Alarieston Lapinkuviin. WSOY. Sid. 79,–

Kertovaa kirjallisuutta

Annikki Kariniemi: Villihanhien suku. 200 s. Otava. Sid. 44,–

Pentti Ruonaniemi: Kesään on vielä kokonainen talvi. 160 s. Tammi. Sid. 45,–

Antti Tuuri: Perhokalastuksen alkeet. Kalastuskertomuksia. 130 s. Otava. Sid. 39,–

Uula Aapa: Tiedusteluretki Nivastroin voimalaitokselle. 190 s. Otava. Sid. 48,–

Pekka Borg – Hannu Ormio: Perustiedot kansallispuistoista. WSOY. Nid. 49,–

Erno Paasilinna: Siperialainen estetiikka. 180 s. Otava. Sid. 46,–

Gunnar Wasastjärna: Raikkaita tuulahduksia lääkärin työstä ja eräretkiltä 113. Kustannusosakeyhtiö Pohjoinen. Nid. 30,–

Hans Kristian Eriksen: Rajaseudun vaeltaja. Kalottikirja No. 1. 143 s. Pohjonen. Nid. 30,–

Samuli Paulaharju: Lapin muisteluksia. 230 s. WSOY 1977 (1922). 45,–

Vieraskielistä kirjallisuutta

Carl Nickul: The Lappish Nation. Citizen of four countries. Indiana University Publications. Volume 122 1977. 95,75.

Ernst Manker: Med människor i Norr. Sinklarförlaget Sundsvall. 1978 270 s. 126,75

Anteckningar under min vistelse i Lappmarken av Jacob Fellman. 136 s. Schildts. 1977 33,–

Arthur Spencer: The Lapps. New York 1978. 150 s. 63,45

Tim Ingold. Changing cultures. The Skolt Lapps today. Cambridge University Press 1976. 276 s. 104,30

Samuli Paulaharju: Lappmarks mennen. Raben & Sjögren 1977 (1922)

Gustav Hagemann: Das Leben der Lappen. Iserlohn 1976. 157 s. 215,75

Yrjö Suuniittu vie Kolbmalaisten kilpaa hiili silmässä, vati päässä ja paperiarkki polvien välissä. Logelaisten järjestämällä Kurjenrahkan suovaelluksella.

Ulko-merelle Ulko-Tammioon

Kutsumme teitä tunturimielisiä yhdeksännelle Ulko-Tammion retkelle.

Yritämme jälleen tarjota teille kaikille vireän viikonlopun puhtaassa luonnossa pirteän kanssakäymisen ja leppoisan kisailun merkeissä.

Tarjoamme tavanomaista ohjelmaamme uudelleen muotoiltuna. Viime kesäisen viestihiihdon superjoukkue NJELLÄ hyvin harjoitelleena oli ylivoimainen ja veikin arvokkaan kiertopalkinnon Pieksämäelle kakkulaatikossaan. Siinä samassa laatikossa he toivat tuomareille täytekakkua. Kenen mukaan lähtee kiertopalkinto ensikerralla? Mikä lienee nimeltään "KESKIYÖN TAPAHTUMA"? Luontopolku, hupimielinen lenkki, iltanuotio, hanuri soi ja tanssia voi, ym. ym.

Jos ottaisit mukaan menneiden vuosien Ulko-Tammio tapahtumien valokuvia. Laitettaisiin näyttely pystyyn.

Tervetuloa majoitteet ja eväät mukana.

Lähtö Karhulasta riippusillan laiturista perjantaina 8. 6. klo 20.00 Paluu sunnuntaina 10. 6. noin klo 17.00.

Ilmoittautumiset matkalle toivomme viimeistään 6.6. mennessä, sihteerillemme Tuula Kokkoselle os. Pajamäenkatu 9 B 48600 KARHULA. Puh. kotiin 952 63526, puh. työhön 952 63100/279

TERVETULOA TUNTURIMIELISET.

Karhulan Tunturisusikerho.

Ohje lipsumisen estämiseksi ahkion vetäjille

Ostapa kaksi eräsuksesi levyistä nahanpalaa. Pituus kummassakin saa olla tuollainen kymmenisen senttiä. Kumpaankin niittaa sideremmit, niin että voit panna sen nahanpalan suksen alle ja sideremmillä kiristää sen paikoilleen kengän kärjen ylitse. Suksen alle jäävä nahanpala pysyy siten paikoillaan. Sommittele suksenalusnahkaan ryhmä limonaadipullon kruunukorkkeja terävämpi puoli alaspäin ja niittaa ne nahanpalaan kiinni. Hallussasi on kevyt ja helposti suksen alle kiinnitettävä salainen ase, jolla kiipeät ylös ravakankin rinteen lipsahtamatta kertaakaan nokallesi. Silmäile piirustusta paremman mielikuvan saamiseksi tästä lipsumisen estäjästä.

Erkki Wiksten
(Veikkaus-Lotto -lehdessä)

SUSIKYRÖN/SUSITALAKSEN AVAINTA anotaan jo aiemmin tehdyn päätöksen mukaisesti kirjallisesti Tunturilatu ry:n johtokunnalta tarkoitukseen tehdyllä lomakkeella. Niitä on saatavina samoista paikoista kuin jäsenkorttejakin. Johtokunta kokoontuu suunnilleen neljän viikon välein, joten aivan lähdön aattoon ei avaimen hankkimista pidä jättää. Avaimen myöntämisen edellytyksenä on kahden vuoden jäsenyys ja sen hinta on edelleenkin 100,–.

Kolbma ...

Jatkoa 5. sivulta

laajenee, monipuolistuu ja pysyy vireänä.

Vuosittain valittu kerhotoimikunta on pyrkinyt saamaan sääntöjen mukaista, monipuolista ja kaikkia kiinnostavaa ohjelmaa. Innostavia toiminnan kohteita sekä mielenkiintoisia kerhoiltojen aiheita ei ole helppoa keksiä. Toimintamme tulee noudattamaan edellä kerrottuja muotoja, uutta ja mielenkiintoista pyritään myös saamaan, mutta vanhoja, hyviksi koettuja asioitakin toistetaan, koska uusia jäseniä tulee jatkuvasti.

Saivare.

Vihtta ...

Jatkoa 5. sivulta

tulkoon mainituksi, että Pilvilammen kevätlenkkiin osallistui Pentti Murtonen ja Cooper-testiin Arvo Savolainen.

Kesäiset Lapin-matkat kerholaisten osalta jatkuivat entiseen tapaan, mutta mitään suurempaa yhteistä joukkoretkeilyä ei tapahtunut. Kotoiset patikoinnit jatkuivat pyöräilykauden jälkeen. Ne suuntautuivat eri tahoille, useimmin kuitenkin Sundomiin, joka sinne johtavan sillan valmistuttua onkin mitä luontevin retkeilykohde.

Pyöräilyretket. Toukokuun puolivälin seutuvilla alkoivat kerhon pyöräilyretket, joita jatkui koko kesän ajan. Matkat vaihtelivat 20–40 kilometriin. Poikkeuksen muodosti Eeva-Liisa ja Eino Kajavan kesähuvilalle Raippaluotoon ulottunut retki, jolloin matkaa kertyi 80 km. Retkillä oli mukana runsaasti kerholaisia ja lisäksi usein myös ulkopuolisia henkilöitä. Vetäjänä toimi enimmäkseen puheenjohtajamme ja osanottajista oli useimmin mukana Pentti Murtonen, joka paria poikkeusta lukuunottamatta osallistui jokaiseen matkaan.

Varsinainen pyöräilyharrastuksen voimannäyte kerholaisten osalta oli pyöräilyretki Suomen Ladun suvipäiville Teiskon Maisansaloon kesä-heinäkuun vaihteessa. Retkeen osallistui yhteensä 13 kerholaista. Matkan aikana vallitsi lämmin kesäinen sää. Lähtö tapahtui kahdessa erässä: ensimmäisessä 10 henkeä ja toisessa kolme hurjapäätä, jotka antoivat edellä lähteneille 9 tuntia tasoitusta. Ensimmäisenä matkapäivänä pyöräiltiin väli Vaasa – Jalasjärvi, jossa yövyttiin Kesäläisen Pirkon tuttavien kesäasunnolla. Seuraavana päivänä ajettiin Ruovedelle, missä yövyttiin leirintäalueella. Viimeisenä päivänä noustiin ylös klo 6, jotta ehdittiin ajoissa perille Maisansalon suvijuhlien avajaisiin. Matkan aikana tapahtui pari pientä onnettomuutta, joista asianomaiset kuitenkin selvisivät lopuksi suhteellisen hyvin. Retkeläisistä kolme – Solveig, Eino ja Pentti – palasivat Vaasaan pyöräillen, kun taas muut ajoivat Tampereelle ja tulivat sieltä junalla.

Syksyllä kerho järjesti kaupunkilaisille tarkoitetun ohjatun pyöräretken. Sateinen sää haittasi pyöräilyä, jonka retti kulki Uimahallilta Vanhan Vaasan kautta lentokentän pohjoispäähän ja sieltä Ristinummen kautta Huutoniemelle ja takaisin Uimahallille.

Mainittakoon, että Vaasa 100 -pyöräilyyn osallistuivat kerholaisista Leena Anttila, Arvo Savolainen ja Eino Kajava. Matka oli erittäin rasittava paluumatkalla vallinneen voimakkaan vastatuulen johdosta.

Lahjapaketit. Tunturiladun kirjelmässään esittämä vetoomus lähettää joulupaketteja Lapin lapsille sai aikaan mm. sen, että Anna-Liisa otti ja keräsi paitsi itseltään myös tuttavapiiristään lahjaksi sopivaa vaate- ym. tavaraa ja lähetti sen Tunturiladulle edelleen Lappiin toimitettavaksi.

Illanviettoja on vuoden aikana pidetty vain yksi, ja se oli tavanomainen kerhon pikkujoulujuhla. Se vietettiin Österhankmon leirikeskuksessa perjantaina joulukuun 15:ntenä. Vaikka sanottuna päivänä vallitsi ankara pakkanen, tuli linjuri lähes täyteen juhlakansaa. Perillä oli vieraita vastaanottamassa juhlan juontajaksi lupautunut Mirjainkeri Saari leirikeskuksen emännän Meimi Lehtolan kanssa. Ohjemassa oli Mirjainkerin järjestämiä tilaisuuteen sopivia hauskoja leikkejä. Kesäläisen Pirkon toimeenpanema "pelastumerkkien" jako. Lapin-aiheinen tietokilpailu sekä yhteisesti hankitun herkkukorin arvonta. Eri ohjelmanumeroiden välissä laulettiin joululauluja ja lopuksi hiljennyttiin kuuntelemaan Mirjainkerin lukema Jouluevankeliumi. Tarjoilusta huolehti emäntä kantaen päytään riisipuuron manteleineen (jotka saivat Aino ja Topi) sekä kahvit joulutorttuineen. Erittäin onnistuneeseen ohjelmaan, josta suurkiitos Mirjainkerille, olivat vieraat hyvin tyytyväisiä.

Yhteenveto. Kerhomme toiminta on kuluneen vuoden aikana ollut erittäin vilkasta, mikä on tyydytyksellä todettava. Aktiivisesti toimintaan osallistuva joukko on myös jonkin verran kasvanut, joten on aihetta uskoa, että toiminta jatkuu ripeänä edelleen. Kunhan vielä epäkohta, jonka muodostaa nuorten jäsenten liian vähäinen lukumäärä, saadaan korjatuksi, voinemme katsoa tulevaisuuteen luottavin mielin varmoina siitä, että tunturikerhomme toiminta edelleen monipuolistuu ja tehostuu.

Oiva Lehtonen

Rakastu ja laihdu

Viime päivinä on maailmalle kiirinyt tieto uudesta laihdutusmenetelmästä. Laihtumiseen ei tarvita Atkinsin tai muiden poppatohtoreiden ihmemenetelmiä, sillä laihdutuksen yksinkertainen ohje on: RAKASTU. Mitä tulisemmin rakastuu, sitä nopsempaan liiat kilot tippuvat.

Tietysti laihtumista voi yrittää uimalla, hölkkäämällä tai näin talvisaikaan hiihtämällä. Voipivat ne kilot tippua lipsuvin suksin tunturin rinnettä hikipäässä kivutessakin, mutta se on paljon ikävämpi konsti kuin rakkaudesta hikoileminen.

Kaikista paras ja tuloksia tuottavin tapa on, kun kaksi liikakiloista rakastuu toisiinsa. Se on tässä tapauksessa hyvä konsti, sillä täten kilojen määrä saadaan tuplatuksi.

Operaatio tunturiluuta ...

Jatkoa 1. sivulta

tarpeen mukaan uudet kuopat ja täyttyneet peitetään. Pihanpiirissä oleva nuotiopaikka on myös kunnostettava. Sisällä siivotaan laverien alustat, ruokahyllyt, hellan ympäristö ym. turhasta roinasta sekä puhdistetaan tulisijan tuhkalaatikko ja hormit. Ajatteleva retkeilijä varmasti huomaa mikä paikka kaipaa siistimistä.

TL:n työryhmä tulee jakamaan toimenpide-lomakkeet, jotka täytetään jokaisesta kohteesta erikseen rasti-ruutuun menetelmällä. Toivomme, että varsinkin roskaantuneimmat paikat valokuvataan (musta/valko-filmi) ennen ja myös jälkeen siivouksen.

Tukitoimenpiteet

Maailman Luonnon Säätiön Suomen Rahasto tulee huolehtimaan operaation julkistamisesta (lehdisto, radio, tv ym.). Kesäkuun 9 pv:n vaiheilla järjestetään Rovaniemellä virallinen avaus. Siihen toivotaan niiden siivousretkiryhmien osallistuvan, jotka ovat silloin joko tulossa tai lähdössä urakkaansa suorittamaan.

Säätiö hankkii Tunturiluuta-operaatiossa tarvittavat työkalut (lapiot, haravat ym.), jotka toimitetaan kunkin järjestön kannalta soveliaimpaan paikkaan Lapissa. Työkalut jätetään retkiryhmä saa mukaansa lähtiessään siivousta suorittamaan.

Säätiö avustaa myös rahallisesti siivousryhmiä hankkimalla esim. muonaa tai muuta vastaavaa. Mahdollisesta matkakustannusten avustuksesta myös neuvotellaan.

WSOY on Säätiön välityksellä luvannut jokaiselle siivouskohteena olevalle autiomajalle vieraskirjat. Ne retkiryhmät saa mukaansa lähtiessään siivousta suorittamaan.

Jokainen Tunturiluuta-operaatioon osallistunut saa Säätiön Suomen Rahaston valmistuttaman kankaisen hihamerkin muistoksi osallistumisestaan. Merkit jakaa siivousryhmän vetäjä retken aikana.

Tunturiladun johtokunta ja työryhmä toivottavat kaikille antoisia eräretkiä Operaatio Tunturiluuta 1979:n merkeissä.

YS

Tunturiin lähtijän ohjeet Kiilopäälle.

Tunturiladun lahja 40-vuotiaalle Suomen Ladulle oli lupaus valmistaa Kiilopäälle ohjetaulu tunturiin lähtijöille. Tämän taulun valmistus on uskottu Tunturikerho Kolbmalle ja se on niin pitkällä, että paljastustilaisuus voidaan pitää Kiilopään koulutuskeskuksen pihassa kevään aikana. Taulu on valmistettu vanerista ja siihen on polttamalla tehty seuraavanlainen, Tunturiladun johtokunnan hyväksymä teksti:

TUNTURIVAELTAJA

▶ ÄLÄ KOSKAAN LÄHDE YKSIN TUNTURIIN
- EKSYESSÄSI JOUKOSTA SÄILYTÄ MALTTISI, HARKITSE TILANNETTA JA TEE ITSESI HELPOSTI HAVAITTAVAKSI

▶ VARUSTAUDU AINA PAHIMMAN VARALLE
- TEE LÄHTIESSÄSI REITTI-ILMOITUS JA TEE MERKINTÖJÄ AUTIOTUPIEN VIERASKIRJOIHIN
- KULJETA MUKANASI EA-TARVIKKEITA SEKÄ YLIMÄÄRÄISTÄ MUONAA, "RAUTAISANNOSTA"

▶ ÄLÄ KOSKAAN YLIARVIOI KYKYJÄSI
- LEPÄÄ ENNEN TÄYDELLISTÄ UUPUMISTA
- OPETTELE ERÄTAITOJA, HANKI RIITTÄVÄ SUUNNISTUSTAITO

▶ OPI TUNTEMAAN LUONTOA JA SUOJELE SITÄ
- ÄLÄ ROSKAA JA VAHINGOITA LUONTOA
- ÄLÄ HÄIRITSE ELÄIMIÄ
- NOUDATA MÄÄRÄYKSIÄ TULENTEOSTA

▶ KUNNIOITA TUNTUREITA
- MUISTA VÄLIMATKOJEN PITUUS
- MUISTA SÄÄOLOSUHTEIDEN NOPEA VAIHTELU

TUNTURILATU ry

Tunturiladun jäsenkilpailu:
SUKSIPAARIT

Aikaisemmin näki joidenkin puusuksien kärjessä reiät. Nämä olivat vetonarua varten, jos sattui tulemaan tarve tehdä suksista paarit. Nykyisissä suksissa ei tällaisia reikiä ole eikä ole syytä lähteä sellaisia tekemäänkään.

Tämä suksipaarien tekeminen tuli keskustelun aiheeksi eräiden Keski-Suomen maakuntahiihtojen ryhmänjohtajien keskuudessa. Heidän pyynnöstään lehtemme järjestää lukijoilleen kilpailun tällaisten suksipaarien tekemisestä. Paareja tulee voida kävttää loukkaantuneen ihmisen sekä tavaroiden kuljetukseen hätätilanteessa. Rakenteena saa käyttää mitä tahansa jokaisen saatavissa olevaa materiaalia kuten teräslankaa, puukapuloita, naruja, vanhaa paloletkua, liimoja ym. Ne eivät saa painaa paljoa eivätkä ottaa rinkassa tilaa. Suksiin ei saa tehdä reikiä.

Esittäkää ideanne lehden toimitukselle piirroksena tai valokuvana sekä selventävällä tekstillä tämän vuoden loppuun mennessä. Parhaimmasta ratkaisusta lupaamme palkinnon.

Jouko Järviö

Antero Tarvainen jatkaa Tunturiladun puheenjohtajana

YHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS pidettiin 04.11.1978 Helsingissä ennätyksellisen runsaan jäsenmäärän koolla ollessa. Kokouksessa tehtiin mm. seuraavat valinnat ja päätökset:

Tunturilatu ry:n puheenjohtajaksi valittiin edelleen Antero Tarvainen. Johtokuntaan valittiin uudelleen Anja Huhtala, Pekka Huttunen ja Jussi Saarinen sekä uudelleenvalinnasta kieltäytyneen Hannu Hiltusen tilalle vaahn jälkeen Alpo Mäntynen Tunturikerho Kuhttasta Helsingistä. Johtokunnan muut jäsenet ovat Yrjö Suuniittu, varapuheenjohtaja, Toivo Harjanne, Raimo Niklander ja Anja Pere-Kinnunen. Jäsenmaksut ovat alkaneena toimintavuotena seuraavat:

18,–	ensimmäiseltä perheenjäseneltä
10,–	seuraavilta perheenjäseniltä tai toiseen latuyhdistykseen kuuluvalta
5,–	lapsijäseneltä (alle 16 vuotta)
200,–	ainaisjäseneltä

Uusi rinkka

Peitealan lahjoittama JS-LUXUS-rinkka arvottiin niiden kesken, jotka olivat maksaneet jäsenmaksunsa tammikuun loppuun mennessä. Rinkan voitti Pauli Hakulinen Helsingistä.

Kämpän valtias

Tarina kuvaa pientä tapahtumaa joka sattui ystävälleni ja retkitoverilleni vuosia sitten, hänen vaeltaessaan poikansa kanssa juhannuksena Akujärven tienoilla.

"...tulimme väsyneinä pienelle laudoista rakennetulle majalle. Asetuimme taloksi. Levitimme retkivarusteemme kämppään, joka oli todellakin niin pieni että juuri ja juuri sinne mahduimme. Siitä vain voileipien tekoon, sillä nälkä kurni suolissa pitkän taivalluksen jälkeen. Oli mainio asia että löysimme tämän kämpän ja ettei tänne sattunut ketään muita samaan aikaan. Tosi hyvä tuuri meille tämä autiotupa.

Vai oliko tämä autiotupa? Oliko täällä sittenkin joku meidän lisäksemme? Oli kuin olikin...keskelle harvaa lautalattiaa tepasteli hiiri. Ei niin pienen pieni, muttei niin suurensuurikaan. Tummakarvainen otus joka istahti takajaloilleen ja alkoi syödä mutustaa etukäpäliensä välissä pitelemäänsä leivänmurusta. Se söi kiirehtimättä...pureskeli huolella jokaisen suupalansa – katseli meitä päätään puolelta toiselle kallistellen, jatkaen sitten taas syömäpuuhiaan. Meistä tuntui että se tuumiskeli, "olipa hyvä että tulitte ja toitte samalla vaihtelua hieman yksipuoliseen ruokavaliooni."

Heitimme muutaman leivänmurun lattialle, olihan meillä evästä kolmellekin ja emmeköhän sopisi kämppää jakamaan tälläkin vahvuudella kovasti kaipaamamme lepoa ja nukkumista ajatellen.

...syötiin...iltatoimet tehtiin, hiirikin oli hävinnyt johonkin koloonsa. Aloimme asetella itseämme yöpuulle, vaikka eihän yöstä voinut oikeastaan puhua – oli aivan valoisaa. Nurkasta alkoi kuulua rapinaa...ystävämme sieltä ilmestyi arvokkaasti tassutellen, pysähtyi – kuulosteli...huomasi rinkan, nuuhkaisi sitä joka puolelta ja iski sitten terävät hampaansa rinkan kylkeen juuri täsmälleen rinkan sisällä olevan riisiryynipussin kohdalle. Vai sillä lailla! Jälkiruuat pitää ilmeisesti vielä saada. Ja hyvä rinkka rikkoa kaiken lisäksi ei tule kuuloonkaan. Huiskis – matkoihisi siitä! Mutta ystävämme oli peräänantamaton. Yhä uudelleen ja uudelleen se yritti. Kiersi ja kaarsi, rapisutteli, nakerteli. Sipsutti ja rapsutti väsymättä. Se oli kunnon aterian ja ruokalevon jälkeen ilmeisesti elämänsä kunnossa.

Nostimme rinkan ovensuuhun naulaan roikkumaan – naula ei kestänyt...no, voihan rinkaa pitää hieman silmällä, asetimme sen pienelle pöydälle. Mutta hiirelle oli tehtävä selväksi että aioimme jatkaa vaellusta ja tarvitsisimme eväämme kyllä itsekkin. Olimme tarjonneet kelpo aterian, kyllä sen pitäisi kämpän vuokrasta riittää.

...alkoi aikamoinen ajojahti. Emme halunneet tuottaa hiirelle mitään ruumiillisia kipuja tai särkyjä, kunhan nyt yritettiin tehdä selväksi että loppuruuat olivat meidän ja että tessuttelu – hissuttelu oli lopetettava. Tarvitsimme lepoa. Ystävämme oli nopea. Ovensuun rakosista se livahti ulos...ilmestyi kämppään sisälle milloin aivan seinän ja katon rajasta, milloin mistäkin lattian rakosesta. Kaikista kummallisin hiiren ilmestymispaikka oli kaminan pyöreä ilmanottoluukku. Sieltä ritilän välistä sen viiksikarvat vain vipittivät. Jos kaminassa olisi ollut tulta, olisi voinut kuvitella itse pelsebupin sieltä kurkistelevan. Ajo jatkui...väsyipäs sentään lopulta. Niin mekin. Kävimme yöpuulle.

Tarinan loppuosa on nopeasti kerrottu...aamulla löysimme rinkasta hiirenmentävän reiän. Juuri tarkalleen sen ryynipussin kohdalta. Oli siinä aamuyön tunteina mässäilty. Ilmeisesti niin perusteellisesti että hiiri oli taas joutunut vetäytymään ruokalevolle koska siitä ei hännän vilaustakaan näkynyt. Mitäpä oli enää tehtävissä... rinkka paikattiin liimalla ja kangastilkulla. Aamupala syötiin, kamppeet kerättiin kasaan – oli lähdettävä jatkamaan matkaa. Painoimme kämpän oven kiinni...asettelimme pönkkää paikalleen. Jokin sai meidät kuitenkin vielä raottamaan ovea. Siellä keskellä kämpän lattiaa istui takajaloillaan hiiri. Ei niin pienen pieni, muttei niin suurensuurikaan. Se kallisteli päätään kahta puolen, katseli meitä kirkkailla silmillään. Tuntui kuin sen katse olisi sanonut, "kiitos leivänmuruista, suurempi kiitos vielä mainioista ryyneistä...tervetuloa toistekin... ei tämä mikään autiokämppä ole – olenhan minä täällä isännyyttä pitämässä."

...hyvä on...hyvä on. Sinä voitit. Pidä kämppä lämpimänä. Lähdemme käymään Njavgoaivilla ja jos tulemme tätä tietä takaisin, poikkeamme. Suljimme oven. Asetimme pönkän paikalleen...lähdimme jutaamaan kohti kaakkoa... korkealla kaartui taivas yllämme, mieli oli kevyt vaeltajilla...

muistiin merkitsi pauli hakulinen

Karhun jäljillä

Se oli muutamana keväänä, tänä muovisuksen aikakautena, kun hiihtelimme Saariselän tuntureissa. Aina Hammaskurussa asti kävimme. Koettiin siinä viikon aikana murkua että purkua. Sivistys oli jäänyt taakse aikoja sitten, kun seikkailimme Suomun haurailla jäillä. Rannalta toiselle, aina vahvimpia jäitä etsien. Joskus keskellä jokeakin, pitkälti, ja molemmin puolin virtasi sula joki. Murtuivathan jäät ja lumisillat usein ja sitten huilasivat virran mukana..

Pystytettiin yhtenä iltana loue Suomun varteen. Siinä kun oli rantatörmällä pälveä ja sula vesi virtasi ihan rannassa. Ja mettässä oli juurakoita yötulia varten. Pistettiin yksi palamaan. Jo vain sopi siinä tulien loisteessa suurustaa ja nautiskella kahvia. Ja kun iltaa piisasi, niin puhuttiin maailman asiat kuntoon. Passasi sitten mennä tyytyväisenä nukkumaan, kun hallitus oli saatu mieleiseksi runnattua.

Vintilätunturin päiväpuolta kun hiihdettiin, niin löydettiin Meänteisen piilopirtti. Synkästä kuusikkokurusta. Suuria oli kuuset siinä kurussa ja pieni oli pirtti niiden juurella. Vapunaattona me sinne osuttiin ja sen kunniaksi puristettiin sitruunasta simat. Yövyttiin siinä kämpässä. Vapunpäivänä sitten hiihdettiin kohti Nattasia. Tarkoitus oli käydä ainakin Suku-Nattasen huipulla katsomassa, mitä on sen takana. Päivä oli koree, aurinko porotti päin naamaa ja hiki huilasi pitkin selkää..

Maasto oli vuoroin aukeata jänkää, synkkää kuusikkoa tai harvaa männikköä. Moni mehto rymisteli siivilleen ja tieltä pois, kun nokittain satuttiin. Ja maa oli merkkejä täynnään. Oli siinä jäniksen jälkeä jos myyränkin ja riekon kieppejä sekä poron papanoita. Välillä oli pari vuolasta jokea, Kopsusjoki ja Nattushaara. Ne oli lähes kokonaan sulia, turvallista lumisiltaa ei löytynyt, joten jouduttiin kahlaamaan yli. Sukset jalassa tietenkin, eihän niitä ole kannettaviksi tarkoitettu.

Noustiin sitten viimein Suku-Nattasen rinnettä, vähän väliä pysähdellen. Katseltiin maisemia, varsinkin koilliseen, missä Saariselän tunturit hohtivat lumesta valkoisina. Maltettiin sitten jatkaa nousua. Ja siinä ne olivat. Karhun jäljet! Muutaman tunnin ikäiset! Tottahan me niitä valokuvasimme! Ensin tosin tarkkailimme ympäristöä. Seurasimmekin niitä jälkiä, niin pitkälle kuin se meille sopi siinä tunturissa. Seurasimme sitten vieläkin, katseella. Outamaahan ne painuivat ja kuusikon sekaan häpyivät. Sitten kun jäljistä eroon päästiin, oltiin pian huipulla. Lumesta paljas ja louhikkoinen oli se huippu. Sieltäpä sitten katselimme laajaa Lapinmaata ja rannatonta taivaanrantaa Lokan altaan suunnalla. Nattastunturit oli kolon näköiset lumen vähyydestä johtuen. Lähdettiin viimein paluumatkalle. Lumisempia kohtia etsien lasketeltiin alamaihin. Kiihtyi siinä vauhti joskus liiaksi. Ei muuta kuin ohjata vain pälveen. Johan jäi vauhti, jäi myös muovisuksen kappaleita.

Jänkällä tavoitimme tulolatumme. Sitä pitkimpä hiihtelimme sitten pois. Hanget olivat pehmenneet, eikä latukaan aina kannattanut. Siinä hiljakseen hiihdellessä puheet ja ajatukset pyöri jatkuvasti karhuissa. Kun aurinko meni mettään ja hämärtyi, näytti jokainen kanto ja juurakko karhulta. Pysähdyttiin usein ja kerrottiin joku karhujuttu, mikä mieleen oli tullut. Synkimmissä kuusikoissa mentiin hiljaa ja varovasti, hermot pinnalla sekä lihakset jännittyneinä valmiina hurjaan hiihtoon. Ja sitten – – – eräällä aukiolla. Karhu oli mennyt ladun poikki! – – – Silloin meitä vietiin! Mutta ei saatu karhua kiinni.

Saivare.

Ikäsusi **Heikki Gröhn** toivottaa tervetulleeksi Lappiin ja Rovaniemelle.

- 66 huonetta
- aamiais- ja ruokailuravintola
- sauna ja takkakabinetti
- katetut autopaikat sähkölämmityspistokkein

Piipahtakaa meillä.

city-hotelli

Pekankatu 9
96200 Rovaniemi 20
Tel. 991-14501
Telex 37-107 citho sf

Keski-Uusimaa Oy
Karjaa 1978